SZABADSÁG

LIBERTY

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Beolvadt lapok: Magyar Hiradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság Amerikai Hirlap, Magyar Napilap, Magyar Hirmondó, Californai Magyar Farmer

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában.—Megjelenik minden nap

NO. 6. SZÁM. HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, kedd, 1923 január 9. THIRTY-FIRST YEAR EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

BEVÁNDORLÁSI INTÉZKEDÉSEK MÓDOSITÁSA

Davis munkaügyi miniszter kifogásai a jelenlegi bevándorlási törvény ellen. — Utlevélproblémák. — Lengyelország és Románia visszaélései. — A Davis-féle tervezet szerint a bevándorlók minőségét erősen figyelembe kell venni. — A módositások csak ideiglenesek lehetnek. — A következő kongresszus feladata.

WASHINGTON, D. C., jan. 7. — A jelenlegi háromszázalékos bevándorlási törvény 1924 junius harmincadikán jár le. Már most bizonyos, hogy a legközelebbi kongresszus élénken fog foglalkozni ezzel a törvénnyel s az is bizonyos, hogy különböző érdekeltségek oda fognak hatni, hogy a kongresszus a jelenlegi törvényt módositsa.

Az kétségtelen, hogy a bevándorlási törvény ezentul is megmarad, szigoru keretei között, viszont az is majdnem biztosra vehető, hogy olyan módositások fognak történni, amelyek a jelenlegi kvótarendszeren változtatni fognak.

A héten a ház bevándorlási bizottsága foglalkozott a kérdéssel, még pedig abból a szempontból, hogy a törvény módositása utján miként lehetne a jelenlegi munkáshiányt csökkenteni. Ha a mostani kongresszus esetleg tesz is lépést a bevándorlási törvény módositása ügyében, akkor ezt csak ideiglenesnek lehet minősiteni. Az igazi feladat a módositásra vonatkozólag már a következő kongresszusra vár.

A három percentes bevándorlási törvény ellen az a legnagyobb kifogás, hogy amig egyrészt csakugyan csökkenti a bevándorlók számát, másrészt nem ad módot és alkalmat arra, hogy a valóban kivánatos bevándorlók érkezzenek az országba.

Davis munkaügyi miniszternek egyik leglényegesebb kifogása a jelenlegi bevándorlási törvény ellen az, hogy a bevándorlóktól a saját kormányuk utlevelét követeli, aminek az a következménye, hogy az illető ország hatóságai maguk dönthetnek afelett, hogy kit engedjenek ki az országból és kit nem. Ezek a hatóságok — Davis felfogása szerint — természetesen arra törekesznek, hogy lehetőleg olyan emberek részére állitsák ki az utlevelet, akik országuk szempontjából nem kivánatosak.

Vannak európai országok — mondja Davis — ahol egyenesen kiaknázták a bevándorlási törvény eme feltételeit.

A munkaügyi miniszter kifogásai főként Lengyelországra és Romániára vonatkoztathatók. Lengyelország, de főként Románia élt vissza a helyzettel, az utóbbi olyannyira, hogy a neki nem tetsző polgárok részére kiállitott utlevelet Amerikába olymód, hogy az illető már nem térhet vissza szülőhazájába. Az Egyesült Államok ennek a lelkiismeretlen intézkedésnek egyszerüen azzal vette elejét, hogy az efajta utleveleket nem ismerte el.

Harding elnök azt a módositást ajánlotta a kongresszusnak, hogy a bevándorlókat már tengerentul kell megvizsgálni, ilymód megállapitandó, hogy kik kivánatosak Amerika szempontjából és kik nem azok.

Ha ezeket a javaslatokat még a mostani kongresszus elfogadja, ennek természetesen az lesz a következménye, hogy a közel jövőben a bevándorlók minőségét illetőleg bizonyos változás áll majd be.

Az igazi módositási munka azonban csak a következő kongresszusra várakozik.

Lausannetól függ a béke s a háboru

A törökök visszautasitották a szövetségesek összes javaslatait.

RIZA NUR BEJ.

A török delegáció nem tárgyal az örmény kérdésről.

LAUSANNE, jan. 7. — A háboru és béke kérdése teljes arányaiban ma bontakozott ki a közel keleti konferencia előtt. Ismet pasa vetette a nagy kérdést a delegátusok elé, amikor visszautasitotta a szövetségesek minden olyan javaslatát, amely az idegenek érdekeit megvédő külön törvényszékek felállitását követelte Törökország területén. "Uraim, a béke kulcsa az önök kezében van," — mondta a török főmegbizott ünnepélyes hangon a szövetségesek delegátusai felé fordulva.

Lord Curzon elfogadva a kihivást igy felelt: "Ha azt akarjuk, hogy Lausanneban a béke szülessék meg, ugy elkerülhetetlen, hogy a külföldiek törvényszékeinek kérdésében valamiféle megegyezést hozzunk létre." Majd hangsulyozottan tette hozzá: "Reméljük, hogy az idő meg fogja enyhiteni a törökök magatartását s nem fognak ragaszkodni mai álláspontjukhoz.

E vita a kapitulációk teljes bizottsága előtt folyt le, amely elnapolta magát anélkül, hogy emgegyezést ért volna el a lausannei konferencia e legjelentékenyebb kérdésében s anélkül, hogy mgállapitotta volna legközelebbi ülésének időpontját.

A kapitulációk vitája, amelyben Ismet pasa diesérte Child követ legutóbbi beszédét, ünnepélyes mederben hömpölygött le. Nem igy a reggeli ülés, amely az örmények nemzeti otthonának kérdését vett tárgyalás alá.

Ezen az ülésen Riza Nur bej, még azon is bosszankodva, hogy a szövetségesek egyáltalában belekapcsolták a tárgyalási anyagba az örménykérdést, rövid és erélyes kirohanás után egyszerüen felkelt a helyéről s eltávozott a tanácskozóteremből.

Lord Curzon, Barerre és di Garroni marquis erre erélyes hangu tiltakozást intéztek Ismet pasához, azt követelve, hogy magyarázza meg társának viselkedését.

Riza Nurt azonban nem igen érintette a szövetségesek tiltakozása s mosolyogva, udvariasan jelent meg a délutáni ülésen, a melyen a kapitulációk sorsdöntő problémáját vitatták meg.

A török megbizott csak annyit jelentett ki, hogy nem hajlandó az örmény kérdésben tárgyalni s egyuttal megvádolta a szövetségeseket, hogy a háboru alatt összejátszottak az örmények kel és kaldeusokkal.

A SZENÁTUS A CSAPATOK VISSZAHIVÁSÁT SÜRGETI

COUÉ MENEKÜL A TÖMEG ELŐL

A francia "csodaember" a tülekedő tömeg elől Jersey-be szökött. — Ujból kijelenti, hogy nem hozott csodákat magával. — Hitet és képzelőtehetséget követel az emberektől.

NEW YORK, jan. 7. — A civilizáció megszületése óta az emberiség mindig a csodák emberének gyógyulást és nyugalmat és boldogságot igérő szalmaszálába kapaszkodott. S New York a huszadik század minden állitólagos felvilágosodottságával és hitetlenségével semmivel sem mutatkozott különbnek vagy nem különbnek, ahogy tetszik, a civilizáció hajnalának emberénél.

A szerény és minden dicséret elől huzódó Couenak a Pennsylvania szállodából, első amerikai tartózkodási helyéről Englewood, N. J.-be kellett szöknie, amikor a csodákat váró tömeg tulságosan nagy számmal gyülekezett össze a szálloda körül.

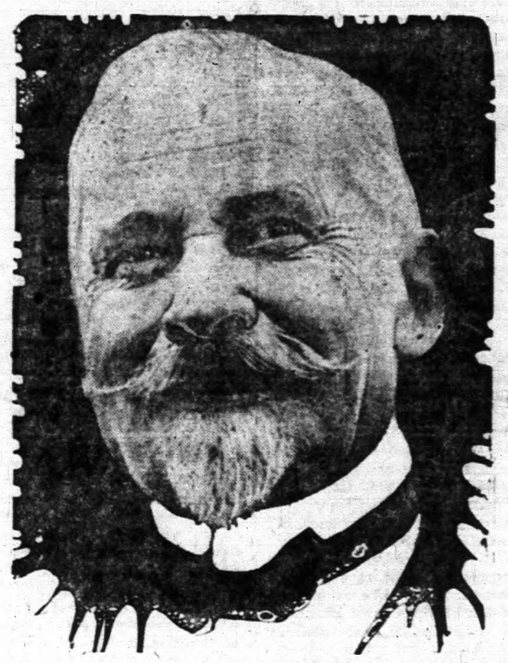

Emile Coue, a hires francia szuggerátor, aki most érkezett az Egyesült Államokba.

Jövtelének hire futótüzként terjedt s állitólagos csodáit szárnyra bocsátotta a közbeszéd és a sajtó hirharangja. S tarka a lépcsőkön és járdákon. S ahogy Coue ezt látta, halkan mondott valamit, majd öltözködni kezdett, hogy minél gyorsabban eltávozhassék.

Gazdagok és szegények alkották a tömeget. S a szuggerátor titkárát állandó telefon érdeklődések foglalkoztatták. Közben Naney "csodaembere" összeráncolt szemöldökkel egyre inkább csodálkozott.

"Az emberek csodákat várnak, de én egyet sem hoztam magammal számukra. Oh, ha csak hitük volna, akkor tudnék segiteni rajtuk. A hit — minden."

"Lesz-e hitük ahhoz, hogy elismételjék az én egyszerü mondásomat? Vagy pedig gunyolódni fognak mint a leprás a bibliai időkben, amikor azt mondták neki, hogy fürödjék meg a Jordán iszapos vizében? Mert a lényeg — hit és a képzelőtehetség."

Kidolgozták a Ruhr vidék megszállására irányuló tervezetet

A szenátus 57 szavazattal 6 ellen elfogadta Reed szenátor határozati javaslatát, amely felszólitja az elnököt, hogy hivja haza a Németországban állomásozó amerikai csapattestet. — Poincare uj jóvátételi javaslatokat vár a német kormánytól. — A francia miniszterelnök titokzatosságba burkolja terveit. — A jóvátételi bizottság meg fogja hallgatni Németországot. — Franciaország nagyobb óvatossággal fog eljárni, mint ahogy eredetileg tervezte.

WASHINGTON, január 7. — Mialatt a Ruhr vidék francia megszállása egyre fenyegetőbbé válik, az Egyesült Államok szenátusa ma formálisan is a mellett nyilatkozott meg, hogy az amerikai csapatokat hivják haza Németországból.

57 szavazattal 6 ellen a szenátus elfogadta James A. Reednek Missouri demokrata szenátorának, a népszövetség engesztelhetetlen ellenségének határozati javaslatát. A határozat ma ugy hangzik, hogy "a szenátus felfogása az, hogy az elnöknek haladéktalanul vissza kellene rendelnie az Egyesült Államoknak minden Németországban állomásozó csapattestét."

A vélemények ma még homlokegyenest ellenkezőek arra vonatkozólag, hogy milyen lélektani hatást gyakorolna Európára az amerikai csapatok visszahivása azokban a pillanatokban, amikor Franciaország jelentékeny erőkkel akar bevonulni Németország ipari központjaiba. Egyesek azt hiszik, hogy az ilyen irányu akció ujra felkeltené a németekben a harci szellemet.

De olyan érvek is hangzottak el a szenátusban, hogy a Rajna mentén állomásozó amerikai csapatok kis száma mellett és fennáll az a veszély, hogy az Egyesült Államok is belekeveredhetik egy esetleges európai háboruba. Rámutattak arra, hogy ha a németek fegyveresen állnának ellen a benyomuló francia hadseregnek, ugy vételenül amerikai vért is onthatnának a küzdelmekben s ez az ország ujra a háborus bonyodalom kellős közepébe kerülne.

A határozat hatásának eltérő magyarázatai mellett is egyes szenátorok, akik ma Reed mellé állottak, kijelentették, hogy ha Harding elnök nem eselekednék a határozat értelmében, ugy olyan értelmü fenntartással fogják csak megszavazni a hadsereg jövő költségmegajánlását, hogy abból kizárnak minden összeget a Németországban állomásozó amerikai csapatok fenntartására.

A szenátus mai határozata egészen szokatlan eljárást alkotott. S egyes demokrata és republikánus szenátorok ugy nyilatkoztak, hogy az amerikai csapatok elosztására vonatkozólag a szenátus egyáltalán nem rendelkezhetik. Azt hangoztatták, hogy az elnököt, mint a hadsereg és haditengerészet főparancsnokát uem lehet befolyásolni a csapatok elosztásában.

Reed határozati javaslatának megszavazása előtt a szenátus elvetette A. A. Jones New Mexico demokratának olyan értelmü inditványát, hogy a határozati javaslatot előzőleg terjesszék a külügyi bizottság elé. A szavazatok aránya akkor 39 volt a 22-höz s ezt is tekintették az erők igazi mértékének. De a mikor nyilvánvalóvá vált, hogy a szenátus el fogja fogadni Reed javaslatát, sokan elpártoltak Jones inditványa mellől és a végső szavazásban Reed mellé állottak.

Ugyanekkor óráról órára mindinkább elhalványodott az a remény, hogy Franciaország meg fogja változtatni politikáját s hogy Amerika segitségétladni a 23 milliárd dollárt is.

fogja kérni a jóvátételi bonyodalom békés megoldására.

Alapos az a hit, hogy az amerikai kormány már nem látja alkalmasnak az időt arra, hogy javaslatot tegyen a franciák és az angolok kibékitésére. E mellett egyetlen olyan irányu értesülés sincsen, hogy az Oceánontulról fel kivánnák használni az Egyesült Államok jó szolgálatait, legalább is nem addig, amig Franciaország nem győződött meg jóvátételi elméletének eredményességéről, vagy sikertelenségéről.

A washingtoni kormány még mindig a rokonszenvező szemlélő magatartását követi. Szempontjai barátságosak mindegyik féllel szemben s Amerika jó szolgálatai és gazdasági erői mindenkor nyitva állanak a szövetségesek vezetői számára, ha utat találnak arra, hogy az Egyesült Államok segitségét igénybe vegyék.

PÁRIS, január 7. — Franciaország politikai körök jóslata szerint Poincare miniszterelnök egyelőre várni fog arra, hogy Németország milyen szilárd és határozott javaslatokat fog felajánlani, milyen biztositékokat fog nyujtani, hogy Franciaországot kiengesztelje.

Lehet, hogy van valami igazsága ebben a jóslatban, bár egyáltalán nem érkezett semmi hir arról, hogy Berlin valóban ilyen irányu javaslatok megtételére készülődik. Közben Poincare szándékait a legmélyebb titokzatosságba burkolja. Nem hozza nyilvánosságra, hogy milyen időpontban akar eselekedni s azt sem, hogy akciójában milyen módszereket kiván követni.

Annyi tény, hogy a Ruhr vidék megszállását vonatkozó tervezetet végleges elkészitették. De két lépés még mindig hátra van a katonai előnyomulás előtt:

A francia kormány határozata arra vonatkozólag, hogy mikor kezdődjék meg a benyomulás.

A hadügyminiszterium tényleges paranesa az előnyomulásra.

Poincare ma jelentést tett minisztertársainak a jóvátételi bizottságban lefolyt tárgyalásokról, de egyáltalán nem történt döntés arról, hogy mikor inditják meg a csapatokat a Ruhr felé.

Franciaország nyilvánvalóan kissé megváltoztatta a politikáját, de nem azt az elhatározását, hogy a német jóvátételi fizetések biztositékául megszállja a Ruhr vidéket.

A jóvátételi bizottság ugy határozott, hogy hétfőn délután meg fogja hallgatni Németországot arra a követelésre vonatkozólag, hogy Németországot marasztalják el a szénszállitás és a kokszszállitás hiányosságában. Ez a határozat kétségtelen jele annak, hogy Franciaország nagyobb óvatossággal fog előrehaladni, mint ahogy azt előzőleg tervezte.

Nagy katonai tevékenység folyik Mayenceban a francia megszálló hadsereg főhadiszállásában. A Németországba való előnyomulásnál ezt a hidfőt fogják felhasználni a hadmüveletek bázisául.

Siralmasak a francia pénzügyek

A francia nép látja már, hogy csak a saját munkájával segithet.

NAGY DEFICIT.

A német készfizetésekből még egy centet sem kapott.

PÁRIS, január 7. — Négy esztendei bizonytalanság után, a mely idő alatt az ország népének lelkiállapota a reménységtől egészen a sötét kétségbeesésig az érzéseknek összes fokozatain keresztülment, Franciaország most már munkához lát, mert kezdi érezni, hogy önmagának kell magán segitenie. A jóvátételt és az ezzel összefüggő gazdasági és politikai kérdéseket a nép teljesen rábizza a vezető államférfiakra.

Az elmult év folyamán a francia nép türelme sokszor volt próbára téve. A költségvetési deficit háromszázmillió frank volt, az adóterhek már szinte türhetetlenek. Emellett ujabb és ujabb nagy kiadásoknak szüksége merült fel az elpusztitott vidékek ujjáépitésének költségeire és az államférfiak a konferenciákról mindig üres kezekkel jöttek haza. Ilyenképen természetes, hogy Poincare volt elnöknek és jelenlegi miniszterelnöknek nagy nehézségébe került a bizalmat a maga részére továbbra is biztositani.

Versailles óta állandóan ott lebegett Franciaország feje felett a jóvátételi kérdéseknek Damokles kardja és az ujjáépitésnek komplikációja. Ez a kérdés kényszeritette a pénzügyminisztereket arra, hogy évente hárommilliárd dollárt előlegezzenek az elpusztitott vidékek lakosságának részére, ez a kérdés akasztotta meg a kereskedelmi viszony ujrafelvételét Németországgal és általában ez a kérdés akasztotta meg Európa boldogulását mindmostanáig.

A szerencsétlen problema körül sokféle tényező játszik szerepet. Igy elsősorban Németország fizetéséképtelensége, azután Belgium elsőbbsége a fizetéseknél. Az utóbbi volt oka annak, hogy Németország Franciaország eddig egyetlen aranyat sem kapott. Kapott ugyan természeti és árubani szolgálmányokat, azonban ezekből költségvetést rendezni nem lehet.

Berenger szenátornak, az egyik elismert pénzügyi szakértőnek véleménye szerint a költségvetési deficit 1923-ban felül lesz az egy milliárd dolláron, mig az államadósság, amely a háboru előtt alig volt hat és félmillió dollár, ez év végén már felül fogja haladni.

NEM LESZ SZÉNBÁNYÁSZSZTRÁJK A TAVASSZAL.

WEST FRANKFORT, Ill., 7. — Frank Farrington, az Illinois állami bányászok szervezetének elnöke kijelentette, hogy nem lesz a tavasszal szénbányászszsztrájk. Ezt a jólesö hirt a west frankforti bányászszervezet elnökéhez intézett táviratában közölte Farrington.

Sikertelen küzdelem a halállal

A mütőasztalon szivmasszázszsal sikerült életre kelteni a halottat.

A MÁSODIK ÉLET.

Nyolc óráig életben tudták tartani a "halottat."

WASHINGTON, január 7. — A halál és az orvosi tudomány elkeseredett küzdelmet folytattak Frederick Curtin életéért s küzdelemben végül is a halál győzött.

Curtint, a Salvation Army egyik ötvenötéves koldusát, Dr. Gannon tegnap rákkal megoperálta. A mütét közben a beteg szivverése és lélegzete megszünt s Curtin nyole percig valósággal halott volt.

Akkor Dr. Gannon felmetszette a halott rekeszizmát s ujjaival enyhén masszirozta a szivet. A szivmüködés ujra lassan megindult a lélegzőszervek ismét müködésnek indultak s egy mellékvese kivonatinjekció után Curtin feléledt.

A feltámadt Curtin második élete nyole óráig tartott s a nyole óra alatt minden életmüködését, sőt öntudatát is visszanyerve beszélgetést folytatott orvosaival és ápolónőivel.

Curtin másodszor tegnap este fél hétkor halt meg, anélkül, hogy tudta volna, hogy ez már a második halála.

A második halálból azonban már a tudomány legnagyobb erőfeszitésekkel sem tudta viszszahozni Curtint.

Dolgoznak a herrini bányákban

Megindult a munka azokban a bányákban, ahol véres események folytak le azelőtt.

UJABB TANUVALLOMÁSOK.

A bányaőrök kiméletlenül viselkedtek a bányászokkal

MARION, Ill., jan. 7. — A herrini gyilkosság emléke elevenedett fel ma, amikor ujra megindult a munka azokban a bányákban, amelyeknek munkásai közül tavaly juniusban huszonhármat megöltek.

A bányászok, akik belefogtak a munkába, nem érzelgős emberek s munkájukat azzal a tudattal végezték el, hogy igy keresik meg a mindennapi kenyerüket s azzal vajmi keveset törődnek immár, hogy micsoda végzetes események folytak le ezen a helyen fél évvel ezelőtt.

A herrini vérengzésekkel kapcsolatos tárgyalások egyébként még nem fejeződtek be. A legujabb tanuvallomásokból meg lehet állapitani azt, hogy a bányaőrök kiméletlenül és provokáló módon viselkedtek a szervezett bányászokkal szemben s viselkedésüknek kétségtelenül nagy része volt abban, hogy később kitörtek a vérengzések.

A dolgozó bányászok szemmelláthatólag nem kisérik nagy figyelemmel a tárgyalást. Dolgozni akarnak s azt akarják, hogy hagy ják őket megkeresni a mindennapi kenyerüket.

EVELYN NESBIT SULYOS BETEGEN FEKSZIK.

ATLANTIC CITY, N. J., jan. 7. — Evelyn Nesbit szinésznő, a gyilkos Harry K. Thawnak egykori felesége tüdőgyulladás folytán sulyos betegen fekszik az egyik helybeli kórházban.

A FRANCIÁK HEINE PÁRISI SIRJÁNÁL

A nagy német költő sirja körül barátságosan rendezték a háborus adósságokat.

PÁRIS, jan. 7. — A német-francia barátság, a népek egymást megértésének és szeretetének koszoruja lebegett ma a háboru, a gyülölet és a pesszimizmus mágylái felett.

Heinrich Heinenek montmartrei sirdomja kicsiny és törékeny ékként vágódott bele a jóvátétel bonyodalmába, az ántánt szakitásába és a Ruhr vidék megszállására irányuló katonai készülődésekbe.

A nagy költő sirjához kegyeletesen elzarándokló párisiak eddig sohasem tudták, hogy a sirt örökké diszitő koszoru Heine frankfurti tiszteloi és egy francia virágkereskedő között kötött szerződés eredménye. S azt sem tudták, hogy a háboru kitörése óta a németek ezt a számlájukat sem egyenlitették ki.

A németek azt irták, hogy a számlát többé nem tudják megfizetni márkában. A virágkereskedő azonban engedékenyebbnek mutatkozott a politikusoknál s azt felelte, hogy a számlát ezentul is békelőtti értékben fogja számitani s hogy a németek papirmárkában is fizethetnek, ha egyáltalán tudnak.

Heine sirja körül igy rendezték el a háborus adósságokat.

NINCS MENEKVÉS AZ AKASZTÓFÁTÓL

Mrs. Thompsont, aki férjét megölte, kedden fogják kivégezni.

LONDON, január 7. — Edith Thompson, akit szeretőjével, Frederick Bywaterssel egyetemben kedden ki fognak végezni, mert kedvesével meggyilkoltatta férjét, ma összeesett cellájában.

Mrs. Thompson abban reménykedett, hogy esetleg még sem hajtják végre rajta a halálos itéletet. De a belügyminiszter ugy intézkedett, hogy — bármennyire nő is a halálraitélt — a halálos itéletet változtatni nem szabad.

A halálos itélet hatása alatt mozgalom indult meg Angliában, amely a halálos itélet eltörlését követeli. A mozgalom egyik vezetője John Drinkwater, az ismert szinmüiró, aki ebben a kérdésben igy nyilatkozott:

— Halálos itélettel semmiféle problémát sem tudunk megoldani — mondotta a többi között. — Majd elérkezik az a nap, amikor efajta megtorlási eszközzel megszününk élni.

MI LESZ A NÉMET KÉMNEK A SORSA?

Lothar Witzke német kémet 1935-ben bocsátják szabadon.

WASHINGTON, D. C., jan. 7. Lothar Witzke német kém volt a háboru alatt, de nem volt annyira ügyes, hogy ne fogták volna el. A hadbiróság halálra itélte annak idején, de Wilson elnök intézkedése értelmében a halálos itéletet megváltoztatták. A megváltoztatott itélet értelmében Witzke 1935 május huszadikán került volna szabadlábra.

Witzket 1918-ban fogták el Texasban. Akkor azt vallotta be, hogy Pablo Waberskinek hivják és hogy mexikoi állampolgár. Vallomását kiegészitette azzal a kijelentéssel, hogy Mexico Cityben lakik.

A haditörvényszék azonban a megindított vizsgálat alapján megállapitotta, hogy Waberskinek tulajdonképe Witzke a neve, német kém, tiszthelyettes volt a német haditengerészetnél s a háboru első hónapjaiban, mint német tengerésztiszt, szolgálatot is teljesitett.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Col. Andrew Cherna, President; B. K. Cherna, Sec'y-Treas)

Founded by: E. T. Kohányi — Alapitotta: Kohányi Tihamér

Editor: Col. ANDREW CHERNA.

Edited and Published at — Szerkesztőség és kiadóhivatal
700—702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3536. Cuy. Central 1281.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Canadában egész évre: $4.00; félévre: $2.00. — Külföldre: egész évre $8.00; félévre: $4.00. — Cleveland városában egész évre: $6.00; félévre: $3.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: $4.00; half year: $2.00. — Foreign countries: one year: $8.00; half year: $4.00. — Cleveland one year: $6.00; half year: $3.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: — New Yorki irodánk cime:
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York
Üzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

Franciaország és Anglia.

FRANCIAORSZÁG Bonar Law magatartásából azt látja, legalább is, azt igyekszik meglátni, hogy Anglia kormányzatában a vezető férfiak helyet cserélhetnek, megváltozhatnak a modorok, megváltozhatnak az egyéni felfogások, de végeredményében, az egész ország politikai felfogásának iránya ugyanaz marad.

Mikor annak idején hire érkezett Párisba annak, hogy Lloyd George megbukott, a szinházakban abba maradt az előadás, az emberek felugráltak, ugy éljeneztek. A gyanutlan, az ártatlan szemlélő azt hihette, hogy a franciák valami istentudja micsoda nagy győzelmet arattak. Ugy hatott egy-két percig, hogy a franciák valami győzelmi mámorban egyszerüen megbolondultak.

Annyira elöntötte őket az öröm annak az embernek a bukása felett, akinél többet a háboru alatt senki se tett abból a célból, hogy Anglia katonai ereje mozgósittassék.

Miért volt ez az egész. Azért volt, mert Franciaországban valósággal szokássá vált, hogy Franciaország minden kudarcáért — Lloyd Georgeot kárhoztatták. Hogy Németország nem tud, vagy nem akar eleget tenni a versaillesi békeszerződésben foglalt feltételeknek, azért is Lloyd George volt a felelős.

A franciák egyszerüen belegyökeredztek abba a felfogásba, hogy Lloyd Georgenak nem lenne szabad uralmon lenni Angliában. Egyszerüen nem lehetett őket eltántoritani attól a gondolattól, hogy Lloyd George egyenesen azért ült be az angol miniszterelnöki székbe, hogy őket bosszantsa — nem, hogy nekik ártson. Épen ezért, Franciaországban egy pillanatra se szünt meg az a mozgalom, amelynek az volt a célja, hogy Lloyd Georgeot, a kis welshet, akármilyen utonmódon, kiemeljék a miniszterelnöki bársonyszékből. A franciák meg voltak győződve arról, hogy, ha Lloyd George eltávozik, a német reparáció miatti ellentét Anglia és Franciaország között meg fog szünni, illetve — az angolok hanyat-homlok igyekezni fognak elfogadni a franciák álláspontjait.

A franciák csak azt a csekélységet felejtették el, hogy akárki lesz is Lloyd George utóda, az nem táncolhat másként, csak ugy, ahogy Anglia fundamentális elvei fütyülnek. Lloyd George nem tett egyebet, mint hogy alkalmazkodott ezekhez a fundamentális elvekhez. És ezekhez az elvekhez alkalmazkodik most Bonar Law.

Anglia ügyét Bonar Law nem reprezentálhatta másképen, mint ahogy Lloyd George reprezentálta volna.

Ez volt annak a csendes és egyértelmü szakitásnak az oka, ami most létrejött Párisban Franciaország és Anglia között.

S a franciáknak most alkalmuk lesz arra, hogy a tévedésük felett egy kissé gondolkozzanak.

Se politikus, se gazdasági szakértő nem tagadhatja, hogy Angliának egészen mások az érdekeltségei és egészen mások az érdekei Németországgal szemben és a saját munka nélkül levő munkásaival szemben, mint Franciaországnak. Ezzel Anglia teljesen tisztában van.

Franciaország azonban, mindvégig ugy tetszett, ezt nem volt hajlandó tudomásul venni.

Most majd tudomásul kell vennie és ennek értelmében kell a jövendő életét berendeznie.

A franciák megdöbbenve hördültek fel — Bonar Law, a reparációk kérdésében olyan drasztikus ajánlatot tett, amire a franciák által olyannyira gyülölt kis welsh ügyvéd sose lett volna képes. Bonar Law ezzel minden kétséget kizárólag körvonalazni kivánta Anglia állásfoglalását.

Ha az angol liberálisokkal szemben eddig azt a vádat hangoztatták, hogy német szimpatiákkal dolgoztak, az angol konzervativekre semmiképen se foghatják rá azt, hogy valami tulságosan lelkesednek Németországgal szemben.

Legkevésbé foghatják rá a franciák ezt Bonar Lawra, akinek két fia esett el a háboruban.

Szó sincs róla, senki se kényszeritheti rá Franciaországra, hogy ugy érezzen és gondolkozzon, mint ahogy az angolok éreznek és gondolkoznak.

De, ha a kétségtelenül éles ellentétek miatt mégis kitör az uj európai háboru, az semmi esetre sem lehet kétséges, hogy Anglia mennyiben fogja honorálni Franciaország eddigi magatartását.

HARDING ELNÖK NAGY KEDVELŐJE AZ ALMÁNAK.

SOMERSET, Pa., jan. 7. — Harding elnök ősei Pennsylvániában laktak, s erre vezethető vissza, hogy nagyon kedveli a téli bőralmát, ami ötven évvel ezelőtt Pennsylvánia nyugati részén a családok asztalának legfőbb csemegéje volt. Andrew Mellon pénzügyminiszter ezért karácsony alkalmából egy hordó almát küldött az Elnöknek, a régi kedvenc bőralmából.

ÉLETÉT KOCKÁZTATTA EGY HOLTTESTÉRT.

COCHRANE, Ont. Can., jan. 7. — Kenny tartományrendőr megérkezett ide Patrick Kelly vádolo holttestével. A rendőr kutyákkal vont szánon december 5-én indult el Kellyért, miután hire érkezett annak, hogy a Metagami folyóba zuhant s amidőn abból kimászott megfagyott a parton. Kennynek fülei, lábai, orcái megfagytak.

SZÉLÜTÖTT FIU SZÉP FELESÉGE

Különös házasság.

A harminchat esztendős Henry Clay Pennell, aki féloldali szélütésben szenved és egész életére gyógyithatatlan, tegnap feleségül vette New Yorkban, a Madison Square Hotelben a huszonkét esztendős May Norma Kinget, egy Long Beachre való leányt.

Eddig szól e házassági hir. Hogy ennek a házassági hirnek a tulajdonképeni pikantériáját mi adja meg — azt igazán nem kell bővebben magyarázni. Ha még eláruljuk, hogy a menyecske nemcsak fiatal, de egyike a legcsinosabb leányoknak az egész országban, beláthatjuk, hogy ez a házassági hir igazán megérdemli, hogy a napihirek tömegéből kiragadjuk és feltünő helyen adjunk róla tudomást.

Pennell, mielőtt a szél megütötte volna, egyike volt a legdaliásabb fiatalembereknek az országban. Karcsu volt, magas és izmos. Foglalkozására nézve farmer, főleg cowboy, annak is a romantikusabb fajtájából.

Egyuttal szabadkömüves is. A Lewton páholynak volt a tagja. Mint ilyen, erkölcsi kötelességének tartotta, hogy végig járja az ország összes szabadkömüves páholyait és arra sürgesse a tagokat, hogy nagyobb pénzadományokkal járuljanak hozzá a nyomorék tagok ápolásának költségeihez.

1910-ben Pennell, Corpus Christi, Tex., mellett, egy sziklá ról fejest ugrott a vizbe, tizennyolc láb magasból. Ez ugrás közben kapta meg a szivszélhüdést, amely a baloldalát teljesen paralizálta. A páholy, amelynek tagja volt, egy ideig pénzelte, azután megvont tőle minden segitséget.

Ezután elindult egy keserves körutra. Végig járta az egész országot, harcolva a saját ügyéért és sürgetve az embereket, forditsanak több figyelmet a szerencsétlen nyomorékokra.

Elérkezett Atlantic Citybe. Az ápolója, Mrs. Catharine Hunt, itt bemutatta őt Miss Kingnek, akinek a szimpatiáját azonnal megnyerte ez az ember, aki olyan heroikusan harcolt nyomorék embertársainak érdekében.

A szimpátiából mélyebb érdeklődés lett — azután szerelem.

S ez a szerelem a fentebb emlitett házasságban csucsosodott ki.

Ez a házasság azonban nem következett be valami hamar.

A fiu tudta a leányról, hogy szereti őt. De büszke volt. És néma. Nem jöttek ajkára sose azok a szók, amelyek egy férfi ajkára akkor szoktak tódulni, ha szive választottját megkéri, legyen társa az egész életére.

Egyetlen egyszer ejtett csak el ennyit Pennell:

— Ha "igazi" férfi lennék, elvinném magát magammal, elszöktetném, nem is kérdezném a beleegyezését.

— Erre semmi szükség sem lenne, felelte a leány. Nem kellene engem elszöktetnie. Aztán — én magát "igazi" férfinak tartom...

Hosszu szünet következett, mert Pennell összeharapta fogait.

Még mindig nem akart szólni.

És ki tudja, milyen szomoruan végződött volna ez a különös románc, ha a leánynak nincsen több esze és a végén — ő meg nem kérte volna a kerekes kocsiban tolt fiatalembert.

Pennell igy aztán már nem tudott "nem"-et mondani.

— Csak azt nem tudom megérteni, hajtogatja most egyre, hogyan lehet az, hogy egy ilyen szép, fiatal és kedves leány, mint May, hozzám jöjjön feleségül...

Egy egész életére nyomorékhoz.

És szemei megtelnek a hála könnyeivel.

NAGY RAZZIÁK VOLTAK CINCINNATI VÁROSÁBAN.

CINCINNATI, O., jan. 7. — Annyi rablás és utonállás történt mostanában, hogy a rendőrség rászánta magát a városban levő összes gyanus alakok letartóztatására. Razziákat tartottak a poolroomokban, szalonokban, lebujokban, ócska szállodákban és elfogták mindazokat, akik nem tudtak igazolni, hogy tisztességes munkával tartják fenn magukat. Többszáz gyanus alak került igy rendőrkézre. A rablások, utonállások áldozatait behivták az elfogott csavargók megtekintésére.

Mit jelent az uj esztendő?

A "SZABADSÁG" részére irta: ALEXANDER BERNÁT

Egyike a legmakacsabb emberi illuzióknak az, hogy az ujév javulást hoz a szenvedőknek, a küzdőknek, a bajba kerülteknek. Kivánunk is egymásnak az évforduló alkalmával minden jót, "diófából koporsót" ami azt jelenti, hogy még ha meg kellene halnunk, akkor is tisztesség környezze a halottat. De itt Európában nehéz most a reményt megőrizni. Honnét jöjjön a javulás? Az elszegényedés Közép-Európában nőttön nő, a bajok itt folyton szaporodnak. Gyülölet, üldözés, zavar mindenfelé. Még a született optimisták is a pesszimizmus felé hajlanak. Még is ugy illik, hogy ujév felé ne a sötét felhőket nézzük az égen, hanem az itt-ott mutatkozó kék foltokat. Hátha megnőnek! Hátha kiderül! Az élet erősebb a gondolatnál, erősebb mindennél. Ujév pedig az élet ünnepe. Akarunk élni. Akarunk urrá lenni a gondokon és bajokon. Ha ez a legyőzhetetlen életakarat nem volna, rég elvesztünk volna. Ezzel felfegyverkezve pedig szembe szállhatunk mindennel. Maga az ujévi gratuláció megnyilatkozása ennek az életakaratnak, egyszersmind uj nekilendülése. Mélyen lélekzünk, főlegyenesedünk, uj erőt érzünk szállani lelkünkbe. Rajta hát, mondjuk magunkban.

Hol keressük a kék égfoltokat? Gondolhatunk-e rá, hogy Magyarország megcsonkitása ebben az évben meg fog szünni. Erről nem lehet szó. Csehország, Jugoszlávia, Románia nagy sereget tartanak fenn ellenünk, akik pedig a végsőkig le vagyunk fegyverezve. De biztató jelenségek is vannak. Egyik ellenfelünk se tudta eddig megemészteni a tőlünk elrabolt részeket, sőt nehézségeik folyton nőnek. A tótok autonómiát követelnek és nyiltan mondják, hogy a magyar uralom alatt jobb dolguk volt. Elnyomni eléggé elnyomják a magyar lakosságot, már az se tetszik nekik, ha a magyarok magyarul beszélnek egymással, magyar ujságokat nem szabad járatni, magyar könyvet se árusithatnak ujabban, de nagyon jól tudjuk, mit jelent és mit ér és meddig tartható fenn ez az erőszak. Románia óriási kudarcot vallott a román király gyulafehérvári megkoronázásával, amit még Seton Watson, a Scotus Victor neve alatt iró angol publicista is, aki pedig legkonokabb ellenségünk volt, most nyiltan elismer. Mit mondanak maguk az erdélyi románok, ill. vezéreik az uj állapotokról? Hogy most Erdélyben a rablás, lopás, megvesztegetés uralkodik. Jugoszlávia nem oly boldog, mint hiresztelte. Zágráb nem akar összeolvadni Belgráddal. Angliában és Franciaországban pedig mindinkább nő azok száma, akik elismerik, hogy hallatlan igazságtalanság történt rajtunk és hogy kuturailag magasabban állunk, mint azok, a kik közt felosztottak bennünket. Az igaz, hogy a béke megkötésekor nem kérdezték a franciák, az angolok, az olaszok és kinaiak, ismerjük-e legalább némileg azt az országot, melyet megszabaditunk? Igaz-e az, amit azok mesélnek nekünk, akiknek érdekükben áll, hogy rosszat beszéljenek Magyarországhól? Ha Benes szidja a magyarokat, hogy elnyomták a tótokat, hiteles-e az, amit rólunk beszél? S akik igy jártak el, azokat ugy hivják, hogy "nagy államférfiak!" Most utólag persze sajnálják, hogy ezt tették. Talán nem is sajnálják. De hát valóban jobb hirünk kezd szállani a világba. Egy icike picike kis kék folt. Nem fog hamar megnőni. De meg fog nőni, meg kel nőnie. Mi az tiz vagy husz esztendő egy nemzet történetében? Elzász-Lotharingia 1871-től 1919-ig, tehát 48 évig volt német uralom alatt, mig végre Franciaország visszahóditotta. Magyarország csonkasága hamarább fog véget érni.

Vannak más kék foltok is. A munkakedv és munkaerő is visszaköltözik az emberekbe. Dolgoznak, termelnek. Megtanulják a takarékosságot. Az nem számit, hogy a siberek ostobán költekeznek is hitványul élnek. A siberek sem fognak már soká nyüzsögni. A rendőrség mindenütt sarkukban van és megakasztja romboló munkásságukat. A polgárság kezd ismét erőre kapni és szervezkedik. Ha Franciaország nem szoritaná annyira Németországot, Középeurópa egyszerre és hamarosan meggyógyulna. Hogy mit határoznak most Londonban, ma még nem tudhatjuk, de az is kék folt, hogy se Anglia, se Olaszország, se Belgium nem csatlakoznak a francia erőszak politikájához. Persze a francia erőszak, a Ruhr vidék megszállása, nagy baj volna, de talán annál hamarább gyógyulna meg Közép-Európa. Némely betegség csak a krizis után fordul jobbra, ha a krizis még oly ijesztőnek látszott is. Ha erőszakhoz folyamodik, az egész világ közvéleménye Franciaország ellen fog fordulni és Franciaország ilyenek iránt nagyon érzékeny. De tagadhatatlan, hogy a reparáció kérdése a legsötétebb felhő Európa egén. Ha ez elmul, akkor 1923. jobb esztendő lesz és a gyógyulás hatalmas méretekben fog megindulni.

De legnagyobb a kék folt a szellemiek tere fölött. A tudomány és irodalom, a müvészet és müvészeti ipar nem pihen. Ez a kék folt sem egész tiszta, mert a diákság politizálása egyike a legnagyobb bajoknak. Akik politizálnak, nem tanulnak és nem tanulhatnak jól. Másutt jár az eszük. Nekünk pedig elég politikusunk van, sőt tulon tul sokan, de jó diák tán nincs épen elegendős számmal. Ámbár nem kell hinni a látszatnak. A politizáló diákok száma nem tul nagy, többen vannak, akik csak ugy tesznek, mintha politizálnának, de valósággal dolgoznak. Kék folt! Az irodalom is visszanyeri régi erejét és hatását. A könyv most nagyon drága Németországban is, de megveszik. És jó könyvek is megjelennek. Nem látjuk még tisztán, merre fordul az uj irodalom, de él! A tehetség nem függ az idők mostohaságától, azt a természet osztogatja, a maga titkos erejével és titkos céljai szerint.

Igaz-e az, hogy a nyugati kultura vége felé jár? Nem hiszem. A történetben semmi sem ismétlődik, prémet varrni a jővőre. Igaz, hogy az egyiptomi, az asszir, a görög, a római kultura elveszett, de az sem veszett el egészen, sokat megmentettünk belőlük és amit átvettünk, abból uj fejlődés származott. Az egyének megöregszenek és meghalnak, de nem tudni, hogy nemzetekre és kulturákra is áll-e az? Egy olasz matróztól egyszer, egy nagy vihar alkalmával, azt kérdeztem: van-e veszély? Azt felelte: Amig él az ember, mindig veszélyben van. Csak a halottat nem környezi veszedelem. De a hol veszedelem van, ott remény is van. És a hol remény van, ott ragaszkodni kell hozzá és ugy dolgozni, mintha biztos volna a győzelem. Ezért mondhatom én is olvasóimnak: Boldog ujévet kivánok!

4%

kamatot fizetünk betétek után és a kamatot már negyedévenként a tőkéhez csatoljuk.

Rendkivüli kedvezmény

Az 1923 január hó 18-ig beérkező betétek már január hó 1-től kamatoznak.

Minden betétet kivánatra azonnal felmondás nélkül visszafizetünk.

Pénzküldés *Hajójegyek*

KISS EMIL BANKHÁZA

133 Second Ave., New York, N. Y.
(A 8-ik utca sarkán)

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője

A M. Kir. Államvasutak Menetjegyirodájának kizárólagos képviselője

KISS EMIL BANKHÁZ NEW YORK N.Y. EK

A LEGNAGYOBB GYÉMÁNTRÓL

Ki akarja megvenni.

A "The Jubilee" nevü gyémánt, amelyről azt tartják, hogy a világ legnagyobb gyémántja, ugylátszik, nemsokára gazdát fog cserélni és egyáltalán nincsen kizárva, hogy a gyémánt az Egyesült Államokba fog kerülni.

S. W. Beeman őrnagy, aki tagja az Egyesült Államokba küldött angol bizottságnak, kijelentette, hogy az ő véleménye szerint a gyémánt, amerikai pénzben, megér egy millió dollárt.

A Jubilee hosszu ideig egyedül állott a legnagyobb gyémántok sorában. Később konkurense támadt egy másik kőben, amelyet Cullivannak neveznek. Vannak, akik azt állitják, hogy ma a Cullivan a legnagyobb gyémánt az egész világon, de azért a Jubilee hiveinek száma egyáltalán nem csökkent és épen olyan sokan vannak, mint ennek előtte, a kik azt hangoztatják, hogy a Jubilee a legnagyobb gyémánt a világon.

A Jubileet Orange River Colonyban találták meg 1893-ban.

A Jubileenek, épen ugy, mint a Cullivannak, van egy kis hibája, ez a kis hiba teszi, hogy ezeket a köveket nem lehet a világ legtökéletesebb gyémántjainak tartani. Csak a nagyságukról lehet szó.

Hogy tehát mi lesz a Jubilee sorsa, azt egyelőre még nem lehet tudni. Nem lehet tudni pedig azért, mert egy ilyen nagy darab gyémánt körül rendesen nagy harcok szoktak folyni — e harcokat a modern időkben természetesen pénzzel szokták megvivni.

A Cullivan sorsa ismert. Az angol korona egyik ékessége.

Az Egyesült Államoknak mindenesetre egyik nevezetessége lesz, ha a Jubilee is átvándorol a tengernek erre az oldalára.

300 ASSZONY SZERELME

A nők kedvence.

Rev. George H. Lawson boldog. Boldog pedig mindennek dacára.

Dacára, hogy ott hagyta a felesége.

Dacára annak, hogy a kongregáció, amelynek papja volt, elfordult tőle.

Dacára annak, hogy legutóbb "K. K. K." aláirással, amely tudvalevőleg a Ku Klux Klant jelenti, levelet kapott, amelyben az életét megfenyegetik.

Ő boldog.

Boldog pedig azért, mert most már biztos, hogy nem fog sokáig feleség nélkül maradni.

Az első felesége azért hagyta ott, mert a házasságuknak a tiszteletes nagyon is széles publicitást adott. És a menyecske szégyelte magát. Elszökött. És beadta a válókeresetet.

El is választották őket.

Ebben a pillanatban háromszáz nő, asszony és leány egyaránt, töri magát azért, hogy a felesége legyen a csinos tiszteletesnek. Ezt nem tagadják. Egész vásár van körülötte.

Rev. Lawson kijelentette, hogy imádkozni fog és akit az Ur kiválaszt a számára, azt fogja oltárhoz vezetni.

A nők pedig most azért imádkoznak, hogy az Ur választása pont őrájuk essék.

A házasság után, mondta a Rev. el fog vonulni az uj asszonyával a nyugatra, egy kis templomba.

Eddig van.

SULYOS BÜNTETÉS VÁR A BANKRABLÓ BANDITÁKRA.

SIOUX CITY, Ia., jan. 7. — Arra az öt banditára, akiket elfogtak a mauricei (Ia.) bank kirablásának megkisérlése alkalmával s akik revolver harcba bocsájtkoztak a rendőrökkel, annyiféle vád alá helyezték, hogy ha mindben bünösnek találják őket, amint bizonyos, fejenként legalább is 77 évi fegyházat kapnak.

Január 13-ig

nálunk elhelyezett betétek

Január 1-től

kamatoznak

BETÉTEK

után 4 százalék kamatot fizetünk.

Egy dollárral betétet nyithat és könyvecskéjét póstafordultával elküldjük.

AMERICAN UNION BANK

Németh János elnök

FŐÜZLET: 10 East 22nd Street a Bankpalotában — FIÓKÜZLET: 1597 Second Ave. Corner 83rd St.

New York City

A VADNYUGATI JÁTÉK HALÁLLAL VÉGZŐDÖTT.

MIDVALE, O., jan. 7. — A 18 éves Eugene Watkins vadnyugatosdit játszott unokabátyjával, a 19 éves Earl Pierceszel. Játék közben Pierce kezében eldördült a revolver s Watkins halálosan megsebesülve esett össze. Beszállitották a dennisoni kórházba, ahol csakhamar kiszenvedett.

A LEGSZEBB CSELEKEDET

ha amerikai küld most pénzt óhazai rokonainak.

Postai vagy Sürgönyi Pénzküldeményeit

juttassa hozzánk, mert nálunk feltétlenül a legolcsóbban és a legjobban lesz kiszolgálva. Jöjjön vagy irjon ide:

RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA

106 Avenue "B" New York, N. Y.
Közel a 7-ik utcához.

ÜZLETÁGAK: Sürgönyi és Postai Pénzküldés. Betétek Elfogadása. Pénzváltás. Hazautazás. Kihozatal. Közjegyzői ügyek.

Szeretethajó indul ujra Magyarországba

Magyarországi hozzátartozóinknak ujból küldhetünk csomagokat **INGYEN**

Amint már jelentette a "Szabadság", a Royal Mail hajóstársaság készséggel vállalkozott arra, hogy a január 31-én induló ORBITA nevü hajójával ingyen küldje át Magyarországba az amerikai magyarság szeretet-csomagjait.

Emlékezzünk csak vissza: micsoda ujjongás fogadta a három év előtti szeretethajót Magyarországon.

Tegyük meg most is kötelességünket: soha még jobban nem volt rászorulva Magyarország népe az amerikai szeretet-csomagokra, mint most. Éljünk az alkalommal és küldjünk az Orbitával minél több szeretet-csomagot.

KÜLDÉSI TUDNIVALÓK:

1. Minden csomag zsákba, erős vászonba, esetleg megfelelő faládába csomagolandó és egy csomag sem lehet nehezebb 28 fontnál, mindenki küldhet azonban több csomagot is. 2. Főként ruhákat és fehérnemüt, akár ujat, akár viselteset, cipőt, cukrot, kávét és teát küldjünk. Romlandó élelmiszert senki se küldjön. 3. Aki csomagot küld, amint postára teszi azt, irjon azonnal Marcinkó József plebánosnak a mozgalom kezdeményezőjének (217—3. St. Passaic, N. J.) és közölje vele, hogy mi van az általa küldött csomagban és mennyi annak az értéke. Mellékeljen minden csomag után leveléhez egy dollárt kezelési és biztositási költségekre, valamint a csomagoknak Budapestről rendeltetési helyükre való továbbitására fog szolgálni, miután a Royal Mail a csomagokat egyenesen Budapestre szállitja.

A faládás csomagokat pontosan igy kell cimezni:

(Ide jön a küldő neve, pl.)
From: JOHN BODOKI
31 Grand St. Roseville, Ill.

(Ide jön a cimzett neve, pl.)
BODOKI JÁNOSNÉ asszonynak
Sárospatak, Zemplénmegye

Hungarian Relief Package
ROYAL MAIL COMPANY
Pier 42.— New York, N. Y.

Hadd vihesse a szeretet-hajó a szeretet-csomagok tizezreit

Amerikai Magyarok, küldjünk minél több csomagot.

A LOUISIANAI ÁLDOZATOKAT MÉG ÉLETÜKBEN BORZALMASAN MEGKINOZTÁK A GYILKOSOK

Az orvosi szakértő véleménye és az egyik tanu vallomása megerősitette a közönség ellenszenvét a gyilkosok ellen.

A MEGDÖBBENTŐ KEGYETLENSÉG JELEI.

Mit remél Parker kormányzó a tárgyalások eredményétől.

BASTROP, La., január 7. — Mindinkább élénkebben és fortelmesebben tárul fel a maga valóságában az a borzalmas gyilkosság, amelynek a nyarón áldozatul esett a Mer Rougeba való Watt Daniel és Thomas F. Richards. Az állami és a szövetségi hatóságok teljes erővel azon vannak, hogy a gyilkosok elérjék büntetésüket s szorul is a hurok a gyilkosok nyaka körül.

"Bizonyos körökben" meglehetősen félelemmel és aggodalommal tekintenek az események kialakulása elé, mert immár meggyőződtek arról, hogy az állam ebben a végzetesen szomoru ügyben nem hajlandó tréfálni. Hivatalos helyről szerzett értesülés szerint egy csomó embert fognak rövidesen letartóztatni.

A mai tárgyaláson kiderült, hogy a szerencsétlen Watt Daniels és Thomas E. Richardst rettenetesen megkinozták, mielőtt végeztek volna velük. A közvélemény felfogása, a felderitett rémes adatok hatása alatt, mindinkább a gyilkosok ellen fordul.

A nép egyszerü gyermekeire, akik a tárgyaláson részt vettek, borzalmasan hatott az a körülmény, amikor a vádhatóságok megmutatták a meggyilkolt emberek csontjait. Az orvosok megalapitották, hogy ezeket a csontokat még akkor törték összre a két áldozatban, amikor éltek. Minden jel arra vall, hogy a vádhatóságnak ez a lépése erősebben keltette fel az ellenszenvet a gyilkosok iránt, mint minden egyéb vád, amely eddig elhangzott.

Ezeken a szenzációs terhelő adatokon kivül egy másik körülmény is élénk érdeklődést és izgalmat váltott ki a közönség soraiban. Fred T. Odon a minap azt az utasitást adta ki, hogy a szövetségi megbizottak csak fegyver nélkül léphetnek a tárgyaló terembe. A biró ezt az intézkedést visszavonta. A szövetségi megbizottak ugyanis a leghatározottabban kijelentették, hogy abban az esetben, ha nem léphetnek felfegyverkezve a tárgyaló terembe, nem hajlandók részt venni a tárgyaláson.

A vádhatóság egyik ténykedéseiből nem lehet megállapitani azt, mintha a Ku Klux Klan bele lenne vonva a gyilkosságba. Nagy feltünéts keltett a délután folyamán egy harmadik áldozatnak, W. C. Andrewsnak vallomása, akit a csőcselek annak idején véresen megvert s tulajdonképen ő volt az utolsó, aki a szerencsétlen Watt Daniels és Thomas F. Richardst még élve látta.

A vádhatóság a legmegdöbbentőbb eredményt akkor érte el, amikor szakértőképen felvonultatta John L. Lanford és Charles Duval orvosokat, akik az összetöredezett csontokból megállapitották azt, hogy a gyilkosok két áldozatukat még életükben förtelmesen megkinozták.

Halálos csend feküdte meg a tárgyaló termet, amikor a vádhatóság ezeket a terhelő adatokat tette szóvá.

A közönség ismételten is felháborodásának adott kifejezést és megdöbbenésének, amikor az orvosok szakértői vallomásából kiderült, hogy miesoda hihetetlenül inkvizitori módon kellett ennek a két szerencsétlen embernek elpusztulnia.

Andrews vallomásában utalt arra, hogy az álarcos emberek ráformedtek, amikor védekezni akart s az egyik hatalmasat vágott az arcába, amikor tiltakozott. Kezét, lábát megkötötték s ugy verték. S amikor már teljesen védtelen volt s azt hitte, hogy őt is ki fogják végezni, akkor automobilba ültették s egy bizonyos távolságra elvitték.

— Leszállitottak a kocsiból s az egyik álarcos ember hozzám fordulva azt kérdezte, hogy megismertem e bárkit is azok közül, akik felelősségre vontak. Azt mondtam, hogy nem. Ez a szerencséd, volt a válasz s aztán a lelkemre kötötte, hogy fogjam be a számat. Még annyit mondott, hogy őt mértföldet kell gyalogolnom, hogy a legközelebbi vasuti állomáshoz érjek, s ott szálljak vonatra. S ezzel magamra hagytak.

Az eddigi vallomások annyiban könyitik meg a vádhatóság munkáját, hogy a közvélemény ellenszenvét mindinkább felkeltik a gyilkosok ellen.

NEW ORLEANS, jan. 7. — Akik a vádhatóságok eddigi müködését a morehousei ügyben figyelemmel kisérték, arra a következtetésre jutottak, hogy Parker kormányzó, intencióihoz következtezetesen, nemcsak Watt Daniels és Thomas F. Richards gyilkosait akarja kideriteni, hanem általában le akarja rántani a leplet a Klanról.

A kormányzó ismételten is ama reményének adott kifejezést, hogy ezek a tárgyalások majd kinyitják azoknak az amerikaiaknak szemét is, akik esetleg nemes tendenciákat vélnek felfedezni a Klan titokzatos müködésében.

A FAJHÁBORUSÁGUJABB ÁLDOZATA

A megvadult tömeg agyonlőtt egy öreg néger férfit.

SUMMER, Fla., jan. 7. — A rosewoodi fajháborunak ujabb áldozata van. A megvadult tömeg egyszerüen szitává lőtt egy ismeretlen idősebb négert. A gyilkosság ott történt annál a három frissen hantolt sirnál, amely be a csütörtöki hare fekete áldozatait temették.

A szerencsétlen öreg négert odavezették a sirokhoz és ott vallatóra fogták. Elismerte azt, hogy ő is ott volt abban az elbarrikádozott házban, amely körül a hare lefolyt és hogy sikerült a mocsárvidékre elmenekülnie több társával egyetemben.

A társainak nevét és hollétét azonban az öreg ember nem volt hajlandó a tömegnek megmondani. Erre azután lelőtték és egy friss sirba fektették.

A szerencsétlen ujabb áldozat reggel tért vissza Rosewoodra és a Cummer Cypress Co. üzletvezetőjéhez fordult támogatásért. Az utóbbi elzárta egy üres házba. A tömeg azonban rájött a dologra és erőszakkal elvitte az öreget.

Az áldozatok száma vele együtt immár hétre emelkedett.

SCHWABACH BANKHÁZ
1345 FIRST AVENUE, 72-ik utca sarkán
New York, N. Y.
Pénzküldési Árak az összes költségekkel együtt:
1000 magyar korona ..... $—.50
1000 osztrák korona ..... —.02
1000 csehszlovák korona $32.50
1000 dinár ..... $16.—
1000 román lei ..... $ 7.25
1000 német márka ..... $—.25
BANKBETÉTEK
4% kamatozás mellett.
HAJÓJEGYEK
minden vonalra eredeti árak mellett.
Közjegyzői, óhazai és Kihozatali Ügyek
pontos és szakszerü elintézése.
Nyitva 9-től este 8-ig
Vasárnap d. e. 10-ig.

NAGY BIRTOKOT ADTAK EL MICHIGAN ÁLLAMBAN.

IRONWOOD, Mich., jan. 7. — Thedore A. Schnieder marquettei (Mich.) lakos megvásárolt 13,880 aker irtott erdőföldet M. L. Matthews chicagoi lakostól. A birtok egyik része Ontonagon megyében, a másik meg Gogebic megyében van.

OLCSÓBB LESZ A REPÜLÉS RÖVIDESEN.

WASHINGTON, jan. 7. — Az országos repülési tanács gyártelepén olyan repülőgépmotort tökéletesitenek, amely nem drága gazolinnal, hanem olcsó fütőolajjal lesz hajtható. A gép már közel van a tökéletességhez.

Mérges gáz csempészek letörésére

Texasban a modern hadászat eszközeit fogják felvonultatni a "nedvesek" ellen.

A MÉRGES GÁZOK.

Harc az elsáncolt "banditák" ellen. Nagy az izgalom.

CORSICANA, Tex., jan. 7. — A szárazsági tisztviselők elhatározták, hogy azok ellen a titkos italkészitők ellen, akik a vidéken valósággal elsáncolták magukat, a modern hadászat fegyvereit fogják felhasználni.

George E. Webb, a prohibiciós ügynökök feje most tért vissza Dallasból, ahol engedélyt kapott arra, hogy a "gonosztevők" ellen, Porters Bluff környékén, ha kell, mérges gázokat is alkalmazhasson.

Porters Bluff körül eddig már nyolc valóságos kis háboru folyt le a titkos italkészitők, csempészek és a hatósági emberek között. Ezekben a harcokban két törvényszegő az életét veszitette.

Kisérlet a motortalan repülésre

Most már a franciák is erősen kisérleteznek a motor nélküli repülőgépekkel.

A HADNAGY SIKERE.

Egy francia aviator nagy sikere Algir mellett.

PÁRIS, jan. 7. — Most már a franciák is erősen kisérleteznek a motor nélküli repülőgépekkel, amelyeknek az ötletét a németek penditették meg. Legutóbb Algir mellett, Biskraban történt kisérlet a franciák részéről ilyen sikló repülőgéppel. Egy Thoret nevü repülőhadnagyé az érdem, hogy minden eddigi rekordot megtört ezen a téren.

A hadnagy hét óra hosszat maradt a levegőben.

Az eredményéről azonnal táviratban számolt be a Matinnak. E táviratban többek között kijelenti, hogy, ha kellőképen lett volna felöltözve, hogy a napszállta utáni hideget kibirta volna, sokkal hosszabb ideig maradt volna a levegőben.

Az eddigi rekordot a francia motor nélküli repülés terén egy Maynerolle nevü repülő tartja három és fél órás repüléssel. Thoret tehát alaposan megjavitotta a rekordot.

A hir nemcsak a szakkörökben okozott igen nagy örömet a francia fővárosban.

SZIGETEKET KINÁLNAK ADÓSSÁGAIK FEJÉBEN.

WASHINGTON, január 7. — Harding elnököt fel akarják kérni, bocsátkozzék tárgyalásokba Nagybritánniával és Franciaországgal, a keletindiai szigetbirtokoknak átengedése ügyében az Egyesült Államoknak járó adósságaik fejében, s ennek érdekében Reed demokrata szenátor javaslatot terjesztett a szenátus elé.

A KORMÁNYZÓ KÉT UJ OSZTÁLYFŐNÖKE.

COLUMBUS, O., január 7. — Donahey, az uj kormányzó nyilvánosságra hozta, hogy John E. Harper volt állami költségvetési biztost nevezte ki a közjóléti osztály igazgatójává és Wilbur E. Baker volt állami főszámvevőt a pénzügyi osztály igazgatójává.

Ó-Divatu
Gyümölcs Sütemény
—élvezetes mazsola ritka zamatjával és pikánsan fűszerezve.
—csaknem nedvvel teli gyümölcs sütemény, épen olyan, a milyent Ön szeret—
Vegye meg a péktől vagy a cukrászdástól, készitik gyengéden édes
Sun-Maid Mazsolával
Sokszor feltálalhatja, ha vásárolhat ilyen jó gyümölcs sütményt és nem kell otthon sütni.

BAJBAN VAN A SZLOVENSZKÓI KISIPAROSSÁG

Prágai lap cikke a magyar kisiparosság sanyaru helyzetéről és pusztulásáról. — Hogyan hatott az államhatárok megváltoztatása a kisipar helyzetére. — A Drustvók pusztitó hatása. — A kiméletlen adópolitika.

PRÁGA, január 7. — Cseh-Szlovákia ipari válságának egyik tünete természetesen az, hogy pusztulóban van a kisipar. Különösen áll ez a megállapitás Szloyenszkóra és Ruszinszkóra. Hogy mennyire siralmas különösen a magyar kisiparosság helyzete, azt az egyik prágai lapnak, egy elismert szakember által megirott alábbi cikke bizonyitja:

Napjainkban, mikor a gazdasági élet minden ága a háboru és azt követő szociális átalakulások és területi változások okozta nehézségekkel és az ebből kifejlődött, immár két éve tartó s ez évben már végsőkig kiélesedett válságokkal küzd, az általános bajok közepette sem a társadalom, sem a kormány nem veszi észre vagy nem tulajdonit megérdemelt fontosságot a kisipar türhetetlenné vált helyzetének.

A kisipar válsága nem ujabb keletü és nem szoritkozik kizáróan egyes államokra, hanem az egész világon általános jelenségnek mondható, mégis határozottan megállapithatjuk, hogy

a köztársaság megalakulása folytán megváltozott területi és gazdasági viszonyok következtében az itt élő és különösen a szlovenszkói, de ezek között is még fokozottabb mértékben a magyar kisiparosság hanyatlása rohamlépésekben halad clőre.

Az államhatárok megváltozásával a kisipar amugy is nehéz helyzete elviselhetetlenné lett. A volt monarchia gyáripara 80%-a a köztársaságnak jutott osztályrészül, de az egykori 52 millió fogyasztóval szemben vásárlóképessége azonban a háboru előtti viszonyokhoz hasonlitva, nagy mértékben csökkent. A nagytermelésre berendezett gyáripar a viszonyok és ujabban a valuta emelkedése folytán nem képes produktumait külföldön elhelyezni és igy minden elképzelhető módon, bármilyen föltételek mellett, amit csak lehetséges a helyi piacokon igyekszik értékesiteni. Ezzel a versennyel szemben a kisipar nem állhatja meg helyét, hisz a szlovenszkói gyáripar is tehetetlen vele szemben, mert a nyersanyagok és a szén közeli beszerezhetőségénél fogva, miáltal óriási fuvarmegtakaritások érhetők el, valamint a kedvezőbb adózás folytán, amaz a mai viszonyok között is sokkal előnyösebb helyzetben van.

A kisiparosság általában sulyos helyzete azonban fokozottan, tizszeresen nehezedik a magyar kisiparosságra.

Az uj határok kitüzésével a határmenti iparosok — ezek pedig mind magyarok — piacaik felét elvesztették. Az állami támogatásban részesülő, fuvarkedvezményeket élvező "Drustvók" raktáraikban minden elképzelhető cikket árusitanak, mellyel ismét csak a kisipar vevőkörét csorbitják. Müködésüket elősegiti a szükség is, mely nem néz az áru minőségeire, melynek csak az olcsóság az irányadó. A kiméletlen adópolitika — mely magyar vidékeken fokozott mértékben érvényesül — szintén egyik oka a kisiparos pusztulásának. A legigazságtalanabb és lehetetlen rendszer az, mikor az egyedül dolgozó iparosoknak azért, mert önállók, állapitják meg bár III. oszt. kereseti adóalapját csak 2000 koronában is, pótlékokkal együtt több mint ezer korona adót kell fizetniök, melyhez hozzájárul még a pár száz koronát kitevő jövedelmi adó. Nem keveslem az alkalmazottként dolgozó iparos beköyetkezendő adóját, de teljesen érthetetlen, a gonosszsággal határos az, mikor az egyik két kezével dolgozó ember, azért, mert "önálló" iparos, tizszer annyi adót fizet, mint a másik, aki ugyanesak két kezével másnak dolgozik, holott az utóbbi jobb helyzetben van, mert maga vagy családja betegsége esetén díjtalan gyógykezelésben részesül és munkanélküliség esetén is segélyt kap. Az adózási rendszerre különösen jellemző a falusi iparosokkal szemben tanusitott eljárás. Köztudomásu dolog, hogy ezeknek legnagyobb része legalább féléven át a mezőgazdaságban talál munkát s a tél beköszöntével iparában dolgozik is, nem is, aszerint, hogy akad-e valami munka. Ezt mindenki tudja, csak az adóhivatalok nem veszik róla tudomást és ugy adóztatják meg, mintha éjt nappalá téve dolgozott volna. Ehhez járul még az, hogy az egyszer kivetett adót, ha hónapokon át szerszámot sem vesz a kezébe, vagy ha összes munkásait elbocsátja is, a törvény előirásai ellenére sem tudja leiratni vagy legalább mérsékelteni, ugy, hogy ha munkához jut is, éveken keresztül tönkre van téve, — annyi adóhátraléka van. A forgalmi adó megállapitásánál szintén lehetetlen a helyzet, — ez ma teljesen egyesek kénye-kedve szerint történik. Pótolhatatlan veszteség különösen a városokban a magyar tisztviselői kar elbocsátása is. Ezek nagyrésze elköltözött, az ittmaradottak nem mozognak, vásárlásra képtelenek.

Az elmondottak után, ha a kisiparosnak a nagyiparral folytatott küzdelméhez még hozzáadjuk a magyar kisiparosság külön megpróbáltatásait, ugy tiszta képet alkothatunk magunknak arról, hogy mennyire a tövisekre van ágyazva a magyar kisiparos egész élete. A munkanélküliség mindenkit sujt, de mi azt tizszeresen érezzük, velünk tizszeresen éreztetik azt! Ilyen körülmények között — bár jobb jövőbe vetett hitünket nem vesztjük el soha — mégis aggodalommal kel tekintenünk a jövőbe. Pedig az államnak is nemcsak kötelessége, de érdeke is, hogy a józan, mérsékelt, mindig a középutón haladó kisiparosság a pusztulástól megmentessék — még akkor is, ha magyar és ne kergettessék erőszakkal a szélsőségesek táborába. A háboru ugyis nagy eltolódásokat okozott, a középosztály nagy részét megsemmisitette, védeni kell tehát azt, ami még van, mert nem vezethet jóra, ha egy országban csak dusgazdagok és koldusok vannak.

NEM ESETT BAJA A KÉT MÉRTFÖLDES ZUHANÁSBAN

SALT LAKE CITY, jan. 7. —Henry G. Boonstra az Egyesült Államok légi postájának egyik pilotája tegnap Wanship Utah közelében 10,000 láb magasságból lezuhant, de a postai batóságok jelentése szerint, csupán, jelentéktelen sérüléseket szenvedett.

Néhány hét előtt Boonstrat hasonló baleset érte s akkor egyáltalán még csak zuzódásokat sem szenvedett.

NYARALÓUL AJÁNLJA HÁZÁT AZ ELNÖKNEK.

AUGUSTA, Me., jan 7. — Sherman Douglas lamoinei lakos, a mainei állami törvényhozás tagja, felajánlotta Shope Akres nevü nyaralóját és birtokát arra a célra, hogy azt az Egyesült Államok mindenkori elnökének nyaralóhelye legyen. A birtok hat mérföldnyire van Bar Harbortól a tengerparton.

NEM FIZETHET A NÉMET JANUÁR 15-ÉN.

BERLIN, január 7. — A német kormány ma elismerte, hogy nem tudja megfizetni a londoni egyezmény értelmében január 15-ikén esedékes 50,000,00 aranymárkát. A német kormány feltételezte, hogy a jóvátételi kérdést át fogják formálni, miután Németország pénztárjegyzékben már fizetéseket teljesitett Belgiummal szemben. Ez a hir a Ruhr vidék megszállásának legbiztosabb előjele.

BORZALMAS ROBBANÁS PUSZTITÁSA.

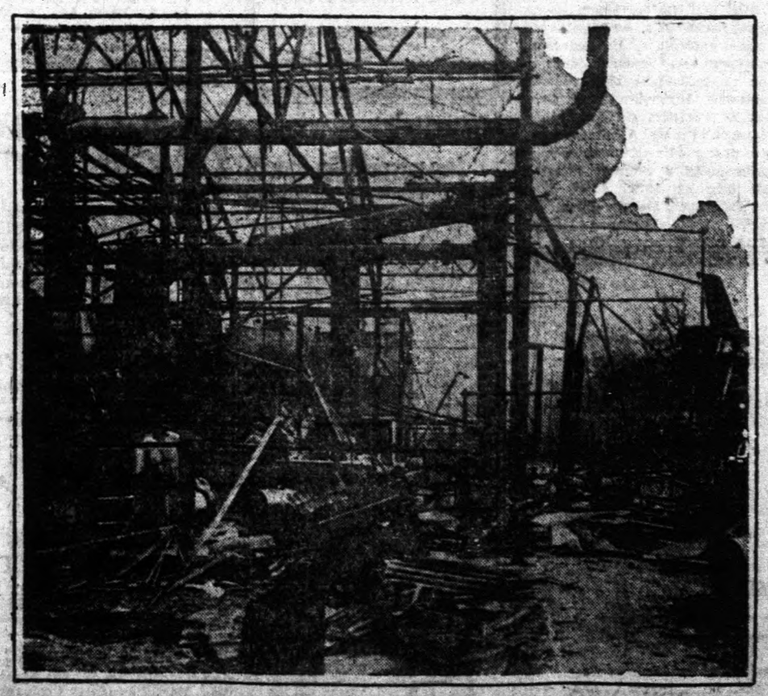

A hayswillei, Pa. Pittsburgh közelében levő Sterling Varnish Company gyártelepe a napokban lefolyt óriási robbanás nyomán. A robbanás ereje igen sok házat megrongált a városkában és sok munkást megsebesitett.

DOLLÁROKAT KÜLDJÖN
DOLLÁROKAT küldeni a legjobb, mert akkor és annyit váltanak be, a mikor és amennyire szükségük van. MAGYARORSZÁG minden városában készpénz DOLLÁROKBAN fizetjük ki az általunk küldött DOLLÁROKAT
KORONÁT SOKOLT ROMÁN LEIT DINÁRT a legolcsóbb napi árfolyamon utalunk át.
4% KAMATOT fizetünk takarékbetétek után. A kamatokat havonta számitjuk. Nem kell hat hónapig várnia, mig a pénze kamatot hoz. Pénzét bármikor kivehati a kamatokkal együtt. Egy dollárral betétszámlát nyithat.
ATLAS BANK
ATLAS BANK
39 COOPER SQUARE NEW YORK
Telephon: Orchard 7007
3 Ave és 6 utca sarok CITY, N. Y.
Nyitva: Reggel 8:30 este 8-ig.

Feltöri a mell hülést
Kenje be Sloans-al. Kihuzza a torlódást a felszinre. Megindítja a vérkeringést és ezáltal feltöri a hülést'
Sloan's Liniment
—megöli a fájdalmat
Reuma, horzsolások, megerőltetések, mell-hülés ellen.

MÁR MEGKAPHATJA
A RÓTH PATIKA szokásos gyönyörü kivitelü diszes falinaptárját az 1923 évről, ha azonnal megrendeli a nők által imádott biztos hatásu
RÓTH LILIOM CRÉM, SZAPPAN és PUDER
Az arcbőrnek üde és állandó ifju kinézést kölcsönöz. Pattanásokat, kiütéseket, szeplőt és májfoltot az arcról gyorsan levesz.
Egy nagy adag póstán 2 dollár.
Tegye a pénz tégy boritékba még ma és küldje erre a cimre:
RÓTH SÁMUEL MEGVÁLTÓ GYÓGYTÁRA
1637 First Avenue, Cor. 85 St. Dep. S.
New York, N. Y.
Régi gyógytárammal semmi összeköttetésem nincsen.
(h—4ll)

Élvezni fogja e bébije ezeket az örömöket?
A természet akarata, hogy a gyermek éljen, de életben maradása nem az egyetlen dolog, amit meg kell fontolni. Hogy rendesen fejlődjön és felnőjjön erőssé és egészségessé, a bébinek szüksége van rendes táplálékra, megfelelő ruházatra és kellemesen és tisztán kell tartani és el kell látni bőségesen tiszta, friss levegővel.
A Bordens Eagle tejen táplált bébik rendesen jobban nőnek és jobb testi fejlődést mutatnak, mint a természet készletének bármely más helyettesitővel tápláltak.
Az Eagle bébi tej több bébit nevelt fel erős és egészséges férfiakká és nőkké, mint az összes más készitett élelmiszerek együttvéve. Az orvosok ajánlják mindenütt minősége és egyformasága miatt. Adjon bébijének méltányos lehetőséget élni, hogy egészséges és boldog legyen, hogy élvezhesse egy egészséges gyermek örömeit és képes legyen magának is talán később apjának és anyjának gondját viselni.
Ha a bébije nem növekedik sulyban, sir és nyugtalan, talán ártalmas a táplálék, amit ad neki. Kezdje meg ma az Eagle tejet használni. Töltse ki a szelvényt, mely ezen hirdetésben van és kapni fog ingyen, saját anyanyelvén irt utasitásokat, hogy hogyan kell használni.
THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York
SZELVÉNY
Jelölje meg melyik könyvet akarja
Táplálási Utasitások
Bébi Könyv
Név .....
Cim .....
Hung.

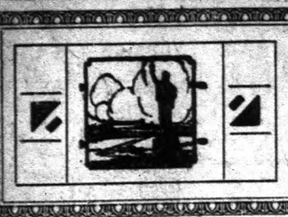

MAGYAROK AMERIKÁBAN

MÜKEDVELŐK ELŐADÁSA.

LORAIN, O. — A Szent László Hitközség műkedvelői kitünően sikerült előadást rendeztek december 31-én a Fazekas teremben a felépitendő hitközségi iskola alapja javára.

A derék műkedvelők két darab bemutatására vállalkoztak. Előadták Herczeg Ferenc színművét, A dolovai nábob leányát, és Berczik Árpád egyfelvonásosát "Éljen a szoknyapárt." — A müsor gazdagságát emelte a hitközségi gyermek énekkar, a mely Dr. Andrássy Jenő betanitása mellett kedvesen énekelt el néhány kuruc dalt. A rendezés nehéz munkáját Dr. Andrássy Jenő végezte. A felvonások között Lamachy István zenekara szórakoztatta a közönséget.

A dolovai nábob leányának főszerepeit Demeter Istvánné, Lovász Istvánné, Szép Mariska, Dr. Andrássy Jenő, Lovász Iván, Demeter István és Semán János alakitották s mindnyájan általános elismerést, sok tapsot aratták. Kisebb szerepeikben igen jók voltak Bodnár Bertalan, Németh Károlyné, Bálint János, Murvay József, Kocsán János, Kovács József, Darvas István, Kun Bertalan és Cipa András s mindnyájan hozzájárultak az előadás sikerének biztositásához.

Az "Éljen a szoknyapárt" szereplői kitünően állták meg helyüket; névszerint Molnár Margit, Steinlein János, Szép Annus, Molnár Ferenc, Tóth Erzsi, Grunda József, Farkas József, Németh István, Jakab Ilon, Kovács Rózi, Urbán Annus, Molnár Margit és ifj. Kun Bertalan.

A dolovai nábob táncbetéteit Csubák Annus, Urbán Margit, Polecsko Helén, Darvas Mariska, Jakab Ilon, Molnár Margit, Farkas József, Murvay József, Lukovits Bertalan, Mack István, Kovács Ferenc lejtették.

Előadás után táne volt és a szokásos malac sorsolás. A szépszámu közönség a legjobb hangulatban ünnepelte az ujév első hajnalhasadását.

ELHUNYT IFJU.

CHICAGO, Ill. — Sulyos csapás érte Bozmánski Béla családját. Huszonhárom éves fiuk, ifj. Bozmánski Béla, fürdés közben váratlanul hunyt el. Délben megfürdött s amint ki akart lépni a kádból hirtelen rosszul lett, viszszaesett és nyomban meghalt. A rendőrorvos megállapitása szerint szivszélhüdés ölte meg a szerencsétlen ifjut, aki csak két évvel ezelőtt jött ki Amerikába Buziásfürdőről, miután végigküzdötte a háborut.

Temetése nagy részvéttel ment végbe a Dayton streeti szülői háztól. Ravatalát elhalmozták koszorukkal s Vancsó András, Véber György, Geiger Antal, Weissman Nándor, Harry W. Schmidt, Vojtás Gusztáv és Oster József voltak a koporsóvivők. A gyászbaborult család iránt általános a részvét.

ELHUNYT FIUCSKA.

WHITMASS, W. Va. — A Szaboles megye kállósemjéni Nagy Miklós és feleségének julius 21-én született hetedik kis fia, Zoltán, rövid egy napi betegség után január 2-án meghalt szerető szüleinek őszinte bánatára. Somogyi János és neje Tonawanda, N. Y. keresztszülői és Somogyi János s neje, akik helyettök a keresztviz alá tartották nagy részvéttel fogadták kis keresztfiuk elhunytának hirét. A Buffalo Creek-i r. kath. plebános végezte a temetési szertartást.

ST. LOUIS, E. ST. LOUIS ÉS VIDÉKI REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

A karácsonyi és ujévi istentiszteletek alatt szép számban jöttek el a hivek a vidékről sőt távoli bányahelyekről is a nagy ünnepek megszentelésére. Karácsony első ünnepén az Ur asztalához járultak 58-an. A kenyeret, bort és a szószékre pompás virágot Pente Demeter és neje ajándékozták. — Adakozások: Pente Demeter $7, Berényi János $5, Dudás Lajos $5, 2—2 dollárt adakoztak Borkó Mihály, Borkó János, Huszár Béla, Szabóné Petykó Jolán és egy névtelen adakozó. 1—1 dollárt adakoztak Dudás Lajosné, Tóth István, Tomán János, Esztergályos János, Béres József, Kis János, Homoki János, Bodnár Miklós, Béres Józsefné, Pankovich Gyuláné, Huszár Béláné, Bodnár Miklósné, Tomán Jánosné, Gombos Károlyné, Szendrei Károly, Juhász János, Kisebb adakozások $18.20. — Összesen $56.20.

BORSOS ISTVÁN MISSIOI LELKÉSZ JELENTÉSE DECEMBER HAVÁRÓL.

Központ Uniontown, Pa.

December hóban Uniontownban 3, Morgantownban 2 és Daisytownban 1 istentiszetelet tartatott. Keresztelés: Morgantown 6, Clevelandban 1. — Esketés: Uniontownban 1. Temetés: Roncoban, Pa. 1. — Szombati iskolába járt Uniontownban 16. — Vasárnapi iskolába Morgantownban 29. Konfirmációt tanuló 9. — Urvacsorát vettek Uniontownban 86-an. Morgantownban 31-en. — Persely Karácsonykor Uniontownban $159.60. Morgantownban $40.63. Összesen $200.23.

Egyháztagok száma Uniontownban 131, Morgantownban 65. — Összesen 196.

Keresztelések.

Morgantown, W. Va. — December 31-én három keresztelés volt. Pallagi János, Iszsnyéte beregmegyei születésü, Sabrattonban, W. Va., lakos és neje Lukács Zsófia fia, Kálmán névre. Keresztszülei: Bohus József és neje Beneze Erzsébet.

László Ferenc, győri illetőségü, morgantowni lakos, ág. ev. presbyter és neje Németh Julia. Véke, zemplénmegyei illetőségü, két gyermekük. A nagyobbik idősebbik leányka neve Erzsike, Julianna, a kisebbik a keresztségben Ilona, Irénke nevet nyerte. Erzsike keresztszülei Szabó Aladár és neje Rőcei Margit. — Ilona keresztszülei: Gerlics Sándor, Korst Arthur, keresztanya pedig Korst Arthurné. A keresztelés a háznál történt, melyet fényes keresztelési lakoma követett, melyen a keresztszülőkön és a keresztelő lelkészen kivül részt vettek özv. Balogh M.-né és leánya, Juliska, továbbá Keller J. magyar vendéglős.

Értékes ajándék.

Morgantownban a University Realty Incorporált Co. parcellázott a mult évben 32 aker földet. Az eladott 170 telek nagy részét magyar bányászok vették meg. A Corporation magyar alelnöke Gerlics Sándor amidőn megtudta, hogy Morgantownban magyar református egyház alakult, felajánlott két telket, 80x160 nagyságban a református templom s papi lakás céljaira. Az osagéni Public Schoolban január 7-én tartott egyházközségi gyülés jegyzőkönyvi köszönet kapcsán irta be az University Realty Co. Igazgatóságát a Morgantowni Ref. Egyház alapitó tagjai közé.

TÁRSASEBÉD.

NEW YORK, N. Y. — A Royal Mail Steam Packet Company abból az alkalomból, hogy vállalkozott a Magyarországba küldendő szeretet csomagokat ingyen szállitani, az "Orduna" hajón az elmult esütörtökön társasebédet rendezett, melyen megjelent Dr. Winter Károly magyar főkonzul, a sajtó képviselői és igen sokan a társaság hajóügynökei közül. Az ebéden Dr. Winter Károly főkonzul, Marczinkó József passaici római katholikus plébános, Dr. Fischerauer Frigyes osztrák főkonzul és Altman Sámuel a Royal Mail Steam Packet Co., hajóstársaság magyar származásu igazgatója szólaltak fel.

TISZTUJITÓ GYÜLÉSEK A MAGYAR EGYLETEKNÉL.

A Független Magyar Egyesületnél.

CHICAGO, Ill. — A tisztujitó gyülés Thury József korelnök vezetésével folyt le. Az 1923 évre megválasztott uj tisztikar: Benedek Márton elnök, Salamon Ferenc alelnök, Fodor Józsefné alelnöknő, Szabó Dániel levelező titkár, Barna Lajos pénzügyi titkár, Thury József pénztárnok, Rimán István jegyző, Fodor Béni, Nagy József és Fodor József számvizsgáló bizottság, Fodor József, Papp Ferenc és Fodor Béni bizalmi férfiak, Krisztl Habetler leltárnok, Bényi István és Krisztl Habetler ajtóőrök.

A Chicago és Környéke Első Magyar Társalgó és Bs. Egyletnél.

CHICAGO, Ill. — A közgyülés megejtette az uj tisztviselők megválasztását s a régi tisztikar csaknem változatlanul maradt meg az 1923 évre. Az uj tisztikar névsora: Timkó Pál elnök, Molnár Kálmán alelnök, Piláth Árpádné alelnöknő, Tenkes István levelező titkár, Hlinka Géza jegyző, Spacsek István pénztárnok, Bonifert János pénzügyi titkár, Stromp Albertné pénztári titkárnő, Lukács Sámuel leltárnok, Kaszás József könyvtárnok, Koczany András magyar és Köhler Bálint angol zászlótartók, Herdiczky András háznagy, Schöller Kálmán, Szappanos Lajos és Rákos József bizalmi férfiak, Szilvásy Ferenc, Boniszky Józsefné és Réder Péter számvizsgálók, Tenkács István vigalmi bizottsági elnök,

A Gör. Kath. Egyháznál.

BRIDGEPORT, Conn. — A Szt. Háromságról nevezett gör. kath. egyházközség dec. 24-én tisztujitó gyülést tartott, melyen titkos szavazással a következőket választották meg: Elnök és egyházi főgondnok Buskó János, alelnök Hajdu Mihály, pénztáros Janoczkó János, biz. férfiak: id. Lukács János és Horváth András, ellenőrök: Brestyánszky János, Hugya János, Gulyás Péter, Kopasz István, jegyző Lovász János, számvizsgálók: Kovács Ferenc, Kopasz Károly, Herman János, egyházfi Szkubenics János.

A Szt. József R. és G. Kath. Bs. és Temetkezési Egyletnél.

SO. NORWALK, Conn. — Az egylet december 17-én tartotta meg évzáró gyülését a Hevesy József nagytermében, Szaszák János elnök vezetésével, majd a tisztikarválasztást Hizsnyik József korelnök és Domokos Gáspár korjegyző vezetése alatt. A választás csak pár percig tartott, mert a tagok egyhangulag a régieket választották meg az 1923. évre: Elnök Szaszák János, alelnök Czibere Rudolf, jegyző Domokos Gáspár, pénztárnok Szendi András, főtitkár Imri György, pénzügyi ellenőr Kucskár János, lev. titkár Pollák József, főbeteglátogató Hornyák József, beteglátogató Kerekes András, számvizsgáló bizottsági tagok Kiska István, Sándor István, Virgulák Ferenc, ajtóór Orosz István, gyermekosztály ügyekezlője Czél József.

A Szt. István Egyletnél.

TRENTON, N. J. — A hatalmas egylet dec. 24-én tartotta meg tisztujitó gyülését a Magyar Otthonban, Kremper Ignác korelnök, Orosz Antal korjegyző vezetésével. Sitku Imre ajánlatára a volt tisztviselői kar tagjait választotta meg az egylet egyhangulag ujra. Az egylet tisztviselői az 1923-ik évre: Dr. Szabó János r. kath. plebános diszelnök, Freund István elnök, Szvitala József alelnök, Födő József titkár, Téringer Márton pénztárnok, Megulesz János jegyző, Oláh Mihály és Tilger József ellenőrök, Petruska László segédtitkár, Simicsák József G. Kovács József, Gáspár András, Orosz János és Kremper József bizottmányok és beteglátogatók, G. Sabó János ajtóőr, Erni Mihály, Goldrich Gusztáv, Sitku Imre gyerekosztály, ügyekezlők, Horváth Máthé, Smutkó István ifjusági osztály ügykezelők, Balogh János és Csehi József zászlótartók.

A Roeblingi fióknál.

Varga László töltötte be a korelnöki tisztet, korjegyző Bojtos Dezső volt. Az uj tisztikar az 1923. évre: Burkus Lajos elnök, Jáger Mihály alelnök, S. Kiss András titkár, Bauer János pénztárnok, Volf József ellenőr, Rabatin Sándor jegyző, Máthé Lajos, Kiss László és Varga István bizottmányok és beteglátogatók, Borbély László gye rekosztály ügykezelő, Gulyás Sándor ajtóőr.

A Rákóczi Egylet 10-ik fiókjánál.

DERBY, Conn. — A fiókosztály nagy lelkesedéssel a volt tisztikar tagjait választotta meg ujból az 1923. évre: elnök Markovics Ferenc, pénztárnok Guth Mátyás, jegyző és titkár Dluhy Lajos, ansonai beteglátogató Huszti János, ajtóőr Szabó József, sheltoni és derbyi beteglátogató Markovics Ferenc.

DR. M. E. KOHN ORVOS MEGNŐSÜLT.

DETROIT, Mich. — Dr. M. E. Kohn detroiti magyar orvos Friedman Margit urleánynyal, Dr. James S. Friedman new yorki magyar ügyvéd nővérével New Yorkban december 28-án házasságot kötött.

ESKÜVŐ.

DETROIT, Mich. — Oláh Gyula, az Előre Mükedvelő Kör elnöke Youngstownban, O., december 30-án házasságot kötött a már amerikai születésü Ortó Irmával.

Cukorbetegek és vesebajosok

Ne öljék magukat koplalással, hanem használják Dr. J. Schafer's Physiological Nutritive Salt-ot. Bővebb felvilágositásért irjon:

JOS. F. BEERLI
importáló és ügynök 3045 W. 12th St.
Linc. 2186-R. Cleveland, O. Linc. 973-R.

5, V, 6—10

GYÁSZJELENTÉS.

Szomorodott szivvel jelentjük, hogy szeretett férjem, illetve jó apánk, NOVÁK JÓZSEF, született 1890-ben rövid szenvedés után jobb létre szenderült. Temetése 9-én, kedden 9 órakor a gyásshásról: 3433 W. 97th Streetről a Szent Ignatius templomból a Szt. Mary's temetőbe kisérik örök nyugalomra.

Özv. Novák Józsefné,
és gyermekei.
József, Ferenc, Elsie és Mary.

Kővér? használja ezt!

A kövér emberek ezreí nyertek karcsu formát azon orvosok tanácsainak megfogadásával, akik ajánlották a Marmola Prescription Tablets (Marmola Recept Tablettákat.) Ezeket az ártalmatlan kis soványitókat, amelyek magukban foglalják a nagyszerü Marmola Prescription (Marmola Recept) előirt szereket. Ha tul kövér, ne várjon, menjen most gyógyszerészéhez és vásároljon egy dollárért, ez az ára az egész világon egy doboz ilyen tablettának. Vagy ha kényelmesebb, ugy megszerezheti azokat egyenest a gyártól The Marmola Co., 4621 Woodward Ave., Detroit, Mich. Ezek a tabletták könnyen és biztosan csökkentik sulyát anélkül, hogy fáraszto gyakorlatokat végezni e vagy koplalást kellene tartania, ezek semmi rossz érzést em okoznak.

ÁLLJ!
MILLIÓK HASZNÁLJÁK MOST A
Bulgár növény teát
MEGTISZTITJA A TESTBEN LEVŐ VÉRT.
GYÓGYITSA MEG HÜLÉSÉT.

Vérét javithatja meg, egészségét őrzi meg. A Bulgár Vértea gyorsan müködik. Ha hülését akarja megszüntetni, vagy elejét venni komoly bajnak, egy cseszével kell a gyermekeknek adni. Most készüljön el a téli bajokra. Menjen el a patikusához még ma és kérjen Bulgár Vértéát, vagy irjon hozzánk. Egy nagy családi doboz ára $1.25, három $3.15, hat $5.25. Cim: Marvel Products Company, 110 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. 6

SEGÉLYKÉRÉS SZATMÁRCSEKÉRŐL

A szatmárcsekei ref. egyház templomjavitásra, harangbeszerzésre kér adományokat.

Szücs József, aki Lorainban, O. a 1681 E. 29th streeten lakik, gyüjtőivet kapott szülőfalujából Szatmár-Csekéről a következő megható kérés kiséretében:

Testvéreink, Magyarok!

Református egyházunk, mely Isten segedelmével hiveink áldozatkészsége folytán önerejéből nevelte Isten dicsőségére községünk ifjait a keresztyén hitben és lángoló honfiui szeretetben, most, a megpróbáltatások idején a természeti csapások miatt még önszükségleteit sem képes fedezni évek óta anynyira, hogy középületeink fedelén az esőviz átfolyik.

Iskolás növendékeinknek egy része pedig a nagy szükség és nyomoruság miatt nem járhatott iskolába, mert hiszen a szegényebb családok a drágaság folytán a ruházati cikkeket beszerezni nem voltak képesek. Igy nehéz szivvel, tehetetlenül kellett nézni az ártatlan gyermekek szellemi elmaradását annyival is inkább, mert szegénysége foytán egyházunk sem volt képes felruházni őket. Jött ugyán ilyenféle segély Amerikából, de elenyészett az, mint egy csepp tej, a szükségek óceán tengerében.

Templomunk, mely 1890-ben épült, nem ékeskedik toronnyal, mert az épitési költség akkor is nagyon próbára tette hiveink anyagi erejét. A kicsiny templom fölé emelt haranglábról pedig a honfiui szeretet és kötelesség levétette velünk egyik harangunkat. És most igy vagyunk egy haranggal, az idő vasfoga alatt megrongálódott tetőzetekkel és falakkal. Középületeink állapota már tarthatatlan, hiszen a haranglább tetején is átcsorog az eső harangunkra.

Mivel pedig felébredt szivünkben és lelkünkben az a szent vágy és óhaj, hogy elvesztett harangunkat, mint más egyházközségek, visszaszerezzük, elhatároztuk, hogy egyuttal, ha a nagykegyelmü Isten az ő áldását és segitségét meg nem vonja, középületeinket megjavitván, templomunk felé egy kisebb méretü tornyot épitünk.

De tudjuk azt, hogy a beszerzési és épitési költség a mi amugy is meggyengült anyagi erőnket meghaladja, hiszen egy millióba, vagy talán még többe fog kerülni ideiglenes költségelőirányzat szerint, a mely ha kivettétnék adó alakjában hiveinkre, a most egyébként is magas állami adó ötszörösét is meghaladná, amit pedig a mostani nehéz megélhetési viszonyok mellett senki sem volna képes megfizetni.

Ezért gyengeségünk érzetében Tihozzátok is fordulunk. Testvéreink óh nyujtsátok testvéri jobbotokat, segitsétek a szegény családok gyermekeit erőtökhöz képest akármi kevéssel, hogy ne lássanak oly nagy nyomoruságot még ruházatban is, **segitsetek bennünket épitkezéseinkben,** segitsetek naggyá emelni a mi református Sionunkat!

Kelt a szatmárcsekei ref. egyház presbitériuma 1922. jul 16-án tartott gyülésének 73. sz. határozata alapján. Ács Lajos ref. lelkész, Kovács Ferenc gondnok, Handó Ferenc jegyző.

Szücs József gyüjtést indit s ado mányáta jószivü magyarok adományával együtt elküldi a nemes célra Szatmárcsekére. Kéri földijeit, hogy kövessék a példáját.

CHICAGOI ORVOSI HIR.
Dr. Löwinger Ernő, a régi chicagoi magyar orvos visszatért európai tanumányutjáról s megkezdte betegei fogadását d. e. 11-től 1-ig, este 6-tól 8-ig. Vasárnap csak délelőtt. **Cim: 485 W. North Ave., a Cleveland Ave. mellett, Chicago. Ill.**

A menyecske csókja édes De annál is jobb a

Négyes

A legjóbban fogyó pipadohány az itteni piacon. Minden csomagban 4 ajándékszelvénnyel. Kapható minden jobb üzletben, vagy megrendelhető közvetlen tőlünk.

Jakab és Társa
423 E. 5th St. New York
h k s

CLEVELANDI K-R-Ó-N-I-K-A

A KU KLUX KLAN EAST CLEVELANDBAN

Ujságirók tapasztalatai egy Klan gyülésen. — Nem engedték be őket a terembe. — Az összetört fényképező készülék.

A Ku Klux Klan kezd már mindinkább életjelt adni magáról Clevelandban is. Ez ugyan nem örvendetes esemény, azonban esemény, tehát figyelembe kell venni. A tényállás az, hogy a Klan, amelynek eddig csak egy központja volt Clevelandban, most három osztályra oszlott s az east clevelandi osztály végrehajtó bizottsága "titkos" gyülést tartott legutóbb.

A gyülést a Show Hayden theater buildingben tartották, East Clevelandban, a Hayden Avenue 1381 számu házában. Vagy százan vettek részt ezen a nemes gyülésen, amelyről a Klan hivatalos lapja, a Fiery Cross alkalmasint majd ugy fog megemlékezni, mint valami csodálatos sikerült eseményről, amelyen a tagoknak tagadhatatlanul "good time"-juk volt.

Persze ezek a cseppet sem derék Klan tagok komikus kosztümjükben, cifra külsejükkel jelentek meg ezen a ceremoniális gyülésen, a "idegeneket" nem engedték be. De azért ujságiró az ujságiró, hogy még akkor is meg tudjon dolgokat, ha az illetők nem akarják.

A Cleveland News több riportere a fotográfussal egyetemben elment a "tett szinhelyére." Az egyik riporter, hivatásához következetesen, be akart menni a tárgyaló terembe.

— No sir — mondta az ajtóőr. — Ide csak meghivott vendégek jöhetnek.

Az ujságiró leleményességével segiteni akart magán.

— Otthon felejtettem a tagsági kártyámat — mondta.

— Ismer itt valakit? — kérdezte az ajtóőr.

— Mr. Weygandtot.

— Én volnék az, de én nem ismerem Önt.

S az ujságiró előtt becsapták az ajtót.

Benn morajlás hallatszott. Nevek röppentek a levegőben. "Mr. Shaffer! Mr. Shaffer!"

— Ne tessék annyira orditani — volt a válasz — mert ugy látszik azok a riporterek még mindig nem takarodtak el.

— Nem is — válaszolt be az egyik riporter.

Közben tovább folyt a tárgyalás. "Igazi amerikai eszmék... száz percentes amerikanizmus..." s hasonló szókitételek röpdöstek a levegőben. Az egyik riporter igyekezett betekinteni a kukslyukon, de nem látott semmit, mert az ajtóőr elállta a tekintetét.

Egyszerre egy férfi érkezett.

— Önök bizonyára a lélekbuvárok gyülésen akarnak résztvenni — mondta. — Tessék a szomszédterembe menni.

— Téved uraság, téved — volt az ujságiró válasza. Mi a Klan gyülésére szeretnénk bemenni, de nem engednek be bennünket.

— Klan? — csodálkozott az idegen. — Itt egy social club tartja gyülését. Azt nem tudom, hogy mi az a Klan. Sőt a Ku Klux Klan.

S ezzel befordult a Klan testvérek termébe. De az ujságirók előtt becsapta az ajtót.

Benn folytatódott a tárgyalás.

— Már csak eltakarodnának azok az emberek az ajtó mellől — hangzott ki belülről.

De azoknak nem akaródzott eltakarodni.

Egyszerre kinyilt az ajtó.

— Hát maguk még mindig itt vannak? — kérdezte az egyik Klan és a szeme villogott.

Persze haragosan villogott.

— Itt.

S ekkor megindult a verekedés. A dolog tudniillik ugy történt, hogy a fotográfus le akarta kapni a kivonuló Klan tagokat, s erre az egyik vérmes Klan tag összetörte a fotografáló készüléket. Miután a Klanék többségben voltak, tehát már-már ugy látszott, mintha könnyü diadaluk lenne. De az egyik Klan meggondolta magát:

— Ne verekedjünk, mert ebből botrány lesz.

S erre abbamaradt a verekedés.

Csak az ajtóőr mondta nevetve:

— Nem is Weigandt a nevem.

S az ujságirók azzal a tudattal tértek vissza a szerkesztőségbe, hogy erről az élményről tudósitást irhatnak. Meg is irták.

SZTRÁJK KÉSZÜL A SZBÓIPARBAN

A garment workerek szakszervezete ultimátumot küldött öt gyárnak.

A jövő héten öt nőiruhagyárból kivonul a munkásság, ha a gyártársaságok nem ismerik el a Cleveland Ladies' Garment Workers Uniont.

A szakszervezet, mint az üzletvezetője kijelentette, ultimátumot küldött erre vonatkozóan a gyárosoknak, névszerint a Printz Biederman, a Landesman Hirschheimer, a Moshontz Bros., a Bloomfield, meg a J. Liebel Companynak.

Perlstein üzletvezető szerint ez az öt társaság dacol a kerületben a unionnal. Nem akarja elismerni, holott minden más nőiruhagyártársaság elismerte már.

A Printz Biederman Co. még soha sem kötött munkaegyezményt a unionnal. A Landesman Hirschheimer Co. és a Bloomfield Co. munkásai a tavaszszal sztrájkoltak a szakszervezet el nem ismerése miatt.

A Printz Biederman Company azt mondja, hogy az ő gyárában képviseleti rendszer van, ami igen megfelelő, ennélfogva az nionnal nem akar semminemü összeköttetést.

EGY GÉPÉSZ CSATÁJA A BANDITÁKKAL

Mikor a gépész ügyesen kezeli a revolvert. — "Megtettem a kötelességemet."

EDWARD J. JONES.

A banditákkal küzdő gépész megsebesült a harcban.

Tegnap korán reggel élénk revolveresata folyt egy gyári alkalmazott és három bandita között. A revolveresata azzal végződött, hogy a gyári alkalmazottat könnyebb sebbel, a mentők a lakására szállitották, a rendőrség pedig a három bandita nyomában van.

A rablótámadás a Standard Sewing Machine Co.-nak a Cedar Ave. alatti helyiségében történt.

A gépészt Edward J. Jonesnak hivják.

Épen a kazánháznál foglalatoskodott Edward J. Jones, abban az időben, mikor az épületben rajta kivül már senki se tartózkodott, mikor már mindenki eltávozott, Jones egyszerre csak szembe találta magát egy férfival, aki revolvert szegezett a mellének.

— Kezeket fel!

— Majd mit mondtam, — felelt Jones és egy kannával fejbevágta a bandität, aki kiejtette a revolvert a kezéből. Erre kézitusa keletkezett, amely alatt Jones nem mutatkozott ügyetlennek egyáltalán. Ugy manövrirozott, hogy a rablót a szoba közepére vezesse, ahol egy szék állott. Jonesnak sikerült a széket felkapnia és a bandita fejére sujtania.

Mialatt a bandita eszméletlenül feküdt, Jones ki tudta huzni a saját revolverét. Lőtt. A lábrakapott bandita menekült. Szaladás közben Jones még egy golyót küldött utána.

A folyóson egy másik bandita várt, ez örtállott. Ebbe is belevárt, ez örtállott. Erre is rálőtt sőt az udvaron álló egy harmadikra is.

A banditák autón elmenekültek.

A rendőrség keresi őket.

SZENZÁCIÓS GYILKOSSÁG A SZÁLLODÁBAN

Városszerte nagy izgalmat keltett a Corone hoteli titokzatos dráma.

Tegnapi számunkban megemlékeztünk a Corone Hotelben történt titokzatos gyilkosságról, Laroque meggyilkolásáról, akit egy ismeretlen asszony revolverrel ölt meg.

Hiába volt a rendőrség legkörültekintőbb munkája, hogy a borzalmas gyilkosság előzményeiről megtudjon valamit, — nem sikerült.

A gyilkos nő még mindig makacsul vonakodik felelni. Letartóztatása óta egy árva szót sem szólt. Miután kilétét hallgatása miatt nem sikerült megállapitani, a biróság a bünügyi lajstromban Madame X néven könyvelte el.

A rejtélyes titokzatosság miatt mindenütt a legnagyobb izgalom uralkodik, ugy az eskütek, a birák, valamint a publikum körében.

Valmorint, a hires főügyészt rendelték ki hivatalból az érdekes vád képviseletére.

A hivatalból kirendelt védő pedig Flerient Raymond, aki már teljesen elkészült hatalmas védőbeszédjével, hogy megmentse a gyilkos asszonyt a halálbüntetéstől.

Lázas készülődéssel folynak ennek a hihetetlenül szenzációs rejtélyes gyilkosságnak hatalmas arányu tárgyalására, amely január hó 7-én, vasárnap délután 2 óra 30 perczyi kezdettel lesz megtartva a "Hanna szinház"-ban E. 14th Str. Euclid és Prospect Ave. között.

Siessen jegyét beszerezni, hogy végig hallgathassa a világ legszenzációsabb tárgyalását.

MENTÉSI MUNKÁBAN A TÜZOLTÓK

Nagy tüz a St. Clair Ave. és az East 55. utca sarkán. — Háboru a lángokkal.

A szombatra virradó éjszaka kora hajnalig hatalmas tüz pusztitott az East 55-ik utca és Euclid Ave. sarkán. A lángok majdnem teljesen elpusztitottak egy nagy bérházat és majdnem veszedelmet hoztak a ház harminc lakójára, akik éjjeli köntösben, a legnagyobb nehézségek közepette tudtak csak kimenekülni a forró halál karjaiból a hideg éjszakába.

A harminc lakó közül hét forgott különösebb veszedelemben, ezeket azonban a tüzoltóknak sikerült még idejében megmenteniök.

A tüzoltók általában nagyszerü, hősies munkát végeztek. Annyira lelkiismeretesen küzdöttek a pusztitó veszedelemmel szemben, hogy tizenegy közülök majdnem áldozata lett a sürü füstfüggönynek, amely a veszedelem szinterét elboritotta. Társaik csak nehezen tudták őket kihozni a füst mögül, ahol már-már azon a ponton voltak, hogy elájulnak.

Az anyagi kárt negyvenezer dollára becsülik.

A legközelebb állott a lakók közül a halálhoz egy hatvanhárom éves öregasszony, aki magával tehetelenül fetrengett az ágyon. A hangja olyan gyenge, hogy a segélykiálltásait a tüzoltók semmiesetre se hallották volna meg. A fia azonban annál inkább ki tudta ereszteni a hangját. Ezt a mentők meg is hallották és a második emeleti lakásából az öregasszonyt le tudták még az utolsó pillanatban szállitani az utcára.

Ugyancsak nagy veszedelemben forgott a huszonkilenc esztendős Mrs. Hazel Dunn, aki tüdőgyulladásban feküdt. Csak természetes, hogy a sulyosan beteg asszony képtelen volt magától elmenekülni. Az utolsó pillanatban szintén és a legönfeláldozóbb hősiességgel, a tüzoltók kereszttül verekedték magukat a füstön, a lángon és meg tudták közeliteni a lakását, ahonnét, igazi heroikus erőfeszités árán, magukkal vihették az ájult nagybeteg nőt.

A tüzvész dolgában a rendőrség megindította a vizsgálatot.

A Majestic a West Side-on a legnépszerübb és legkedveltebb szinház.

ÉRTESITÉS

Tudomására hozom az Akron és környékbeli magyarságnak, hogy a 651 So. Main Street alatt levő Grocery és Butcher üzletemet **áthelyeztem 706 So. Main Street alá, a Wiandt-féle épületben.** Ezen uj helyiség a mostani üzletemtől délre, a Szabadság akroni irodájának közvetlen szomszédságában van.

Megköszönve tisztelt honfitársaimnak irányomban eddig tanusitott pártfogását s kérem az uj üzletemreis átruházni.

3 UZLET AKRONBAN:

786 Washington St.	706 So. Main St.	1130 So. Main St.
Telephon: Portage 2982.	Telephon: Porgtage: 2622.	Telephon: Portage: 3357.

Minden rendelést pontosan házhoz szállitok.

Vidéki rendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Papp Grocery Co.

706 SO. MAIN STREET, AKRON, OHIO.
6—7

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSITÁSOK | **BUDAPESTI JELENTÉSEK** | **ÓHAZAI UJSÁGHIREK**

OLÁH RENDŐRI TULBUZGALOM EGY ÉRTÉKES KÖLTŐ ELLEN.

Szombati Szabó István sorsa.

LUGOS, dec. 14. (Keleti Ujság tudósitása.) — Szombati Szabó Istvánról, a lugosi reformátusok költőpapjáról országszerte köztudomásu, hogy a versei gyönyörüek, mélységes és megragadó tartalmuak, s müvészi kivitelben szinte kivételes tökéletességüek. Néhány héttel ezelőtt "Beszélgetés a hervadt őszi kerttel" cim alatt jelent meg egy verse, melynek olvasvalami volt a tartalma, hogy egy öreg fa beszélget a fiatal fákkal. A fiatal fák a hervadást halálnak, örök elmulásnak érzik, viszont az öreg fa a maga sok viharon átment életének a tapasztalatával biztatja, hogy minden hevadásra uj kikelet, uj virágzás, uj életzsendülés következik. Ezt a verset a kolozsvári ügyészségen képletes értelmünek vették és a képletes értelem mögött irredenta izgatást kerestek, s ennek alapján el is rendelték Szombati Szabó István ellen a nyomozást.

A lugosi rendőrségen meg is kezdették a költőpap kihallgatását s kihallgatás és jegyzőkönyvfölvétel után félnapig a rendőrségen tartották, míg az ügyészségtől és a vizsgálóbirótól házkutatásra is rendelkezést nem szereztek. Aztán jobb- és balfelől rendőrségi személyek között a csöndes Lugos élénk csudálkozása és érdeklődése közben végigkisérték Szombati Szabót a városon s lakására érve, azonnal házkutatást kezdettek. Minden könyvét és legkisebb irományát is átvizsgálták, aztán elkobozták összes kéziratait, az 1912. év óta irt és még meg nem jelent, vagy már meg jelent összes verseit, a noteszjegyzeteit, a témavázlatait, értékes és pótolhatatlan irodalmi anyagkészletét.

A tulságos ambició és vehemencia, amivel igy rávetették magukat egy szépen daloló költő csöndjére, ez a gondolat-kutató detektiviszenvedély sejtetni engedi, hogy megint valamit felfujni akarnak, s egy verstöl is az állam biztonságát féltik. Pedig az a vers, amit igy üldözés alá fogtak, s általában Szombati Szabónak egész ismert költészete legfőképpen és legtisztában való müvészet, amiből mégse lehet hazaárulási és összeesküvési rejtelmeket kihámozni. A müvészet nem sért emberi közönségeket, nem romból össze hazákat, hanem emberi közönségekből és hazákból uj és uj gondolatokat, felmagasztosuló érzéseket növel. Müvészet és államböleseség nem kerülhetnek szembe egymással, mert mindkettőnek az emberek boldogabbá tétele a rendeltetése.

Ez bizonyára ki fog tünni a mostani nyomozások eredményeként is. Azonban az lehetetlen és kiirthatatlan gondolatszabadság nevében mégis szót kell tennünk az ellen, hogy egy költőnek á meg se jelent irásait dulás alá vegyék. Számára azok az irások kenyérkeresetet is jelentenek, s az irodalmi szabadság elvével sohá össze nem egyeztethető, hogy még az embrióban levő irodalmi témákat is a rendőrség elkobozza és még kifejezése előtt mintegy börtönre vesse a kialakulni akaró gondolatot. Kevesebb tulbuzgóság kellene mégis, mikor a szellemi élet területének az ellenőrzését akarják. Ezt a területet nem összetaposni kell, hanem gyöngéden megvédeni. Mert közvélemény és utókor is van, mely előtt majd pironkodni kell annak, aki a költők ihletett csöndjét is büntanyának tudja nézni.

DOLLÁRSIKKASZTÁS A BÁRTFAI POSTÁN.

BÁRTFA, dec. 17. (Prágai Magyar Hirlap tudósitása.) — Hosszabb idő óta több panasz érkezett a bártfai postahivatalhoz, hogy az Amerikából érkezett ajánlott levelekből az ahhoz mellékelt dollárok hiányoznak. A postahivatal megfigyelése alapján megállapitást nyert, hogy a hiányok csak oly ajánlott leveleknél voltak észlelhetők, melyek a Kassa felől délután érkező vonattal érkeztek. Ezen a vonaton ugyanis nem a rendes postaszemélyzet hozza a postai szállitmányokat. A minap a postai értékeket tartalmazó zsákban az amerikai ajánlott levelek jegyzékét megtalálták, de a levelek hiányoztak. Másnap Oderbergből jelentés érkezett a bártfai postahivatalhoz, hogy a Bártfára irányitott amerikai ajánlott leveleket a Bártfáról továbbitott leveles zsákban találták meg. Ezzel kétségtelenné vált, hogy a leveleket csakis a vonatkisérő személyzet foszthatta ki. Jelentést tettek a kassai postaigazgatóságnak, amely december 12-én titkos rendőrt küldött a gyanus vonatkisérők manipulációjának kinyomozására. A detektivnek sikerült is a tetteseket Rondzik és Niznik személyében leleplezni. Az aznap Eperjesen beváltott dollárok jegyzékét megtalálták náluk. A felbontott és visszaragasztott amerikai ajánlott levelekből éppen a beváltott hetvenöt dollár hiányzott. A sikkasztó vasutasokat még aznap letartóztatták.

KEGYETLENÜL MEGGYILKOLTAK EGY VÉDTELEN ÖREG EMBERT

Rémes gyilkosság a Szépvölgyi uton.

BUDAPEST, dec. 14. (Pesti Hirlap tudósitása.) — Hétfőn délután az óbudai Szépvölgyi-uthoz közel eső rendőrőrszoba telefonon arról értesitette a főkapitányságot, hogy a Szépvölgyi-ut 5124 helyrajzi számu telken, amelyen egy nyárilak van és lóistállók, gyilkosság történt: a telepfelügyelőt, aki egy közeli kőbánya vezetője volt, meggyilkolva, összeszurkált testtel, szétroncsolt fejjel, holtan találták. A főkapitányságról Radocsay Jenő rendőrkapitány vezetésével a helyszínére rendőri bizottság sietett és nagyszámu detektiv csoport Angyal László detektivfőfelügyelővel. Valószinünek látszott már a bűntény fölfedezésekor, hogy rablógyilkosság történhetett s esti hét órára a rendőrségi nyomozás teljes részletességgel föl is deritette a bűntény minden részletét: egy tizenkilenc éves kocsislegény boszuból szóváltás után megölte a telep felügyelőjét s a gyilkosság után kirabolta az áldozat szegényes lakását.

Korein bácsit meggyilkolták.

Óbuda határánál, a Lujzamalom közelében, vezet a Szépvölgyi-ut a hegyek felé. A domb tövében keskeny gyalogut, csak nehány hónapja, hogy uj kocsiutat veret Somlyó Zoltán vállalkozó, egy épitő részvénytársaság igazgatója s a közeli kőbányában dolgoznak a munkások az uj uttest kikövezésén. Elszórtan parasztházak vannak ezen a vidéken, nagyrészt svábok lakják. Nehány nyaralóvilla is épült egy-két év előtt. A környékbeli sváb munkások dolgoztak nagyrészt a kőbányában s fuvarozták a követ az utépitéshez. Az épitő és kőbánya részvénytársaság telkén egy kis földszintes villaszerü ház épült tavaly, az igazgató nyárilakása. A téli hónapokban Somlyó Zoltán egy távoli rokona, Korein Bernát, huzódott meg az elhagyott telepen az egyik szobában. Özvegy ember volt a hatvanketesztendős Korein s felügyelt a kőfejtési munkálatokra, őrizte az istállókat a teherszállitó lovakkal s egyedül lakott a házikó első szobájában.

Hétfőn reggel a munkafelügyelő nem jelent meg, amikor a munkások megkezdték a munkát. Mindössze nyolcan dolgoztak és fuvaroztak az elmult héten s szombaton Korein kifizette a béreket, összesen 10,500 koronát. Feltünt az emberek között távolmaradása. Az egyik sváb kőfejtő odaszólt a legfiatalabbnak, Stasz Antalnak, aki kocsis is volt a telepen, fuvarozta a kibányászott követ, hogy keresse meg a felügyelőt. A tizenkilenc éves Stasz Antal nyugodtan nekiindult a telep felé. Nemsokára visszaérkezett s közölte társaival:

— Korein bácsit meggyilkolták...

A munkások ijedten értesültek a jelentésről s valamennyien odasiettek a kis házhoz, amelyben a felügyelő lakott.

A külső ajtó zárva volt. Az ablak is zárva. De be lehetett tekinteni az első szobába s a munkások rémülten látták, hogy Korein Bernát véresen hever a padozaton, mellette egy elhajlitott fejsze s a padlón körülötte nagy vértócsa. Az ajtó kulcscsal zárva volt. A kőfejtő munkások, amikor dél felé magukhoz tértek, jelentést tettek a legközelebbi őrszobán, amely azután a főkapitányságot értesitette.

A rendőrség nyomozása.

Amidőn a rendőri bizottság és a detektivek délután három órakor a helyszinén megjelentek, feltörték a zárt ajtót. Rögtön megállapitották, hogy a tettes, aki a gyilkosságot elkövette, menekülése után bezárta az ajtót s a kulcsot az udvar egyik sarkába dobta. Nagy Dénes detektivfőfelügyelő megtalálta a kulcsot az istállók mellett. A rendőrorvos, amikor Korein Bernát élettelen testét megvizsgálta, megállapitotta, hogy mellén két késsel szurt mély seb van, fején pedig két hatalmas fejszecsapás, amelyek egyike oly erővel sujtott, hogy a koponyát kettérepesztette az állig. Megállapitotta a rendőrorvosi vizsgálat azt is, hogy a gyilkosság már vasárnap történhetett.

A helyszini szemle során kiderült, hogy hiányzik az áldozat pénztárcája s hiányzik az órája. Sok pénz nem lehetett az öreg Korein Bernátnál, mert a munkások egyöntetüen vallották, hogy szombaton mindenki megkapta a fizetését. Koreinnek egyébként sokkal több pénze nem volt. Egyedül élt, ő maga főzött legtöbbször, senkije sem volt s a villaszerü lakásnak csak ezt az első szobáját használta. A holttest mellett ott feküdt a véres fejsze, amellyel a tettes a gyilkosságot elkövette. Egyéb bünjelre nem akadtak a szemle során a rendőrség emberei.

A kőbányánál dolgozó összes munkásokat elővezették a szinhelyre a detektivek. Eközben Fazekas Áron detektivfőfelügyelő az istállókat is átkutatta s az egyik fal mentén egy hiányzó tégla helyén megtalálta Korein ezüstóráját. A munkások és kocsisok vallomása szerint az óra ott függött mindig a szoba falan egy szögön, a felügyelő faliórának használta, sohasem hordta magánál. Kétségtelennek látszott, hogy a gyilkos leakasztotta, de azután attól félhetett, hogy megtalálják nála, amikor a gyilkosságot felfedezik s elrejtette az istállóban. Korein Bernát pénztárcája azonban ekkor még nem került elő. Más egyéb alig hiányzott a lakásból.

Leleplezik a gyilkost.

A telep udvarán ott álltak félkörben a kőbányász munkások valamennyien, amig a helyszini szemle tartott. A detektivek sorra faggatták őket. Elsősorban Stasz Antalt fogták vallatóra, akit társai a telepre küldtek kora reggel, hogy nézze meg, mit csinál Korein. Nehezen boldogultak a tizenkilenc éves kemény tekintetü, tagbaszakadt suhanccal. Nyugtalanitó benyomást keltett a detektivek előtt rögtön, alacsony állati homloka fölött dus göndör hajával. Kérdezték, hogyan fedezték fel a gyilkosságot.

— Én Pesten még nem voltam, — mondotta folytonosan — én nem tudom...

A detektivek jobban szemügyre vették. Társai elmondták, hogy iskolát nem végzett, ugy nőtt fel a budai hegyek közt s Pesten még valóban nem volt. A detektivek egyike a vallatás során gyanus foltokat vett észre Stasz Antal nadrágján. Csavaros lábszárvédő volt rajta a nadrág fölött. Nyomban lefejtették róla s a nadrágon négy helyen megbarnult vérfoltok tüntek elő. Az is kiderült, hogy lábszárvédőt eddig sohasem használt, most első alkalommal látták rajta a kocsisok és kőfejtőmunkások.

Eleinte érzéktelenül tagadott. Azután, hogy időközben két detektiv házkutatást tartott Stasz Antal apjának közeli lakásán s megtalálták egy asztal fiókjában a Korein Bernát pénztárcáját ötszáznyolcvanöt koronával, — mind össze ennyi pénze maradt szombaton este a telepfelügyelőnek, — megvallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot.

A gyilkos önvédelemmel védekezik.

Kemény és elszánt maradt, primitiv szavakkal mondta el, mint aki tudatában sincs cselekedetének, hogyan ölte meg az idős Korein Bernátot. Vasárnap azt hallotta egyik öccsétől, — hat testvére van Stasz Antalnak, — hogy a felügyelő el fogja őt bocsátani. Amikor öccsét kérdezte, hogy miért, ez azt felelte, hogy azért, mert rosszul bánik a rábizott lovakkal. Erre elhatározta, mondotta, hogy Koreint kérdőre vonja. Vasárnap délután öt órakor kereste fel a felügyelőt a szobájában.

— Dühösen jöttem, igaz, de Korein bottal megütött engem...

Azzal védekezik, hogy Korein többször rávágott s erre dulakodás támadt közöttük. A felügyelő kezéből kicsavarta a botot és dühében kést rántott. Beismeri, hogy kétszer a mellébe szurt, aztán megpillantva a fejszét a sarokban, fölkapta és két ütést mért a már tántorgó Korein Bernát fejére. Erre a felügyelő összeesett. A fejszét eldobta, leakasztotta az órát a falról s Korein zsebéből kivette a pénztárcát. Azután bezárta az udvarra nyiló ajtót s a kulcsot elhajitotta. Az órát elrejtette az istállóban, nehogy az árulója legyen, a pénztárcát pedig hazavitte s az asztalfiókba dugta. A penzből nem költött el semmit, ötszáznyolcvanöt korona volt csak a tárcában.

NŐ BETEG VOLT NEM DOLGOZHATOTT

Erőt nyert, sulyt és most munkáját végzi, Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound használata által.

Marion, Ind.—"Kivoltam merülve, ideges, megtört voltam. Alig tudtam mozdulni, hát még dolgozni. Olvastam a lapokban, hogy Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound milyen sok jót tett és gondoltam, megpróbálom. — Akkor egy férfi elmondta a férjemnek, hogy a feleségének segitett és arra szólitotta fel, hogy én is használjam. Egy üveggel használtam és rögtön láttam, milyen jót tesz és három üveg után erős és sulyt nyertem és házimunkámat végeztem. Használtam, mielőtt legkisebb gyermekem született és sokat segitett. Örömmel ajánlom minden olyan nőnek, aki női bajban szenved, mert tudom, hogy a Vegetable Compound milyen jó hatásu. Használtam a Lydia E. Pinkham's Sanative Wash és Liver Pill szereket is és igen jóknak találtam." Mrs. WM. ELDRIDGE, 620 E. Grant St., Marion, Indiana.

A Lydia E. Pinkham's Compoundja ötven éves multra tekint vissza, ami meggyőzheti annak kitünőségéről.

DeVITA

S. De Vita Bankár

2105 FIRST AVE., NEW YORK
Cor. 108th Street.

Állami felügyelet alatt

Garantáljuk, hogy mindig a legalacsonyabb napi áron továbbitjuk pénzküldeményét:

Tegnap a következő árfolyamaink voltak érvényben:

1000 magyar korona	$ .45
10,000 osztrák korona	$ .16
100 Csehoszlovák korona	$ 3.08
1000 román lei	$ 6.50
1000 jugoszláv korona	$ 3.00

A fenti árakhoz igen mérsékelt postai átutalási költséget számitunk, amint azt e lap minden "Vasárnap" cimü szines mellékletében közöljük.

INGYEN SÜRGÖNYI ÁTUTALÁS! Hajójegyek — Közjegyzői ügyek. Irjon 500 számu körlevelünkért, a mely értékes tudnivalót tartalmaz.

"Partos uram! Partos uram!"
"Mi bajod van édes fiam?"
"Nem volt pedám már féléve,
Pedig ugyancsak elkéne"

Sok ilyen panasz érkezik a Partos nagynevü tulajdonosához és vezetőjéhez olyan levelekben, amelyekben Partolát, Partolgoryt, Partoherbet vagy egyéb Partos-féle orvosságot rendelnek avval az erős bizalommal, hogy ezektől az orvosságoktól talpra állnak és ujból kereshetnek jó pedákat.

Használd fiam, milliók mondják

A

PARTOLA

Az Orvos Cukorka Alakban

VÉRTISZTITÓ JÓ CUKORKÁT,

tanácsolja Partos C. Miklós gyógyszerész mindenkinek, akinek a gyomra rendetlen müködése, a vére tisztátalansága miatt jár nehézséggel a munkába, üzletben való boldogulás.

A Partola megjavitja a gyomrot, pontossá teszi a székelést, tisztitja a vért. Egy nagy bádogdoboz Partolát 1 dollárért, hattal egyszerre rendelve 5 dollárért küld bárkinek a

Partos Patika

160 Second Ave., New York, N. Y.

RENDELÉSI ÉS DISZNAPTÁR SZELVÉNY.

Tisztelt Partos ur:—

Kérem a mellékelt $..................ért a következő orvosságokat megküldeni:

....

....

....

és cimemre a disznaptárt azonnal megküldeni.

Név...

Cim...

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

A legrövidebb ut
Magyarországba.

HAJÓK MINDEN HETEN INDULNAK
a 86-ik Piertől North River, 46th Street végén.
Minden hajón 2, 4 és 6 ágyas kabinok. Nagy ebédlők, társalgók és az összes sétányok kizárólag a 3-ik osztályu utasok részére.
A "Mount Clay", "Hansa", "Bayern", "Mount Carroll" és "Thüringia" hajókon külön kabinok is vannak.
A "Resolute", "Reliance" és "Albert Ballin" duplacsavaru uj hajók 1. 2 és 3-ik osztályu utasokat szállitanak.
A magyar kormány által engedélyezett kivándorlási vonal.
Felvilágositásért forduljon
UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway New York
vagy bármely felhatalmazott ügynökséghez.

h c

CUNARD ANCHOR

Magyarországba 8 nap alatt
A világ leggyorsabb hajóin minden kedden

AQUITANIA 45,647 tonna	MAURETANIA 30,704 tonna

BERENGARIA 52,022 tonna
New Yorktól Cherbourgig és vasuton Magyarországba.
Egyenesen Hamburgba az uj olajégető
ANTONIA .... Jan. 31
és a népszerü
SAXONIA .... Feb. 21

Zárt fülkék az összes hajókon 3. oszt. utasok részére. Tisztaság, kényelem és kitünő magyar konyha. Különös figyelem nőkre és gyermekekre.
Hajójegyért és bővebb felvilágositásért forduljon a legközelebbi ügynökséghez.
— Kitünően szervezett pénzátutalás a magyar posta takarékpénztár utján.

h p

ROYAL MAIL
ELŐRE VÁLTVA

Tegyen előkészületeket most rokonait kihozatni az Egyesült Államokba a ROYAL MAIL utján.
Figyelmes elbánásban részesülnek a magyar utasok; kitünő ételek és tiszta kabinok mindenki számára.
Nagy, kényelmes, gyors gőzhajók; gyakori indulások:
ORDUNA ORCA
ORBITA OHIO
Előjegyzések eszközölhetők kiutazásra az összes európai országokból.
Irjon könyvecskéért. Bővebb felvilágositást ad a
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
Sanderson 7 Son Inc. Agents
26 Broadway New York
117 W. Washington St., Chicago, Ill.
vagy bármely helybeli hajójegy ügynökség.

h—41

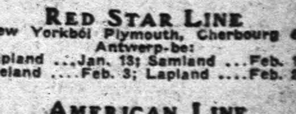

EUROPÁBA

RED STAR LINE
New Yorkból Plymouth, Cherbourg és Antwerp-be:
Lapland ...Jan. 13; Samland ...Feb. 17
Zeeland ....Feb. 3; Lapland ....Feb. 24

AMERICAN LINE
New Yorkból Plymouth, Cherbourg és Hamburgba:
*Mongolia..Jan. 18; *Manchuria..Febr. 8
Minnekahda ....(3-ad osztály) ...Jan. 25
*Uj 3-ad osztályu berendezéssel.

WHITE STAR LINE
New Yorkból Cherbourg és Southamptonba:
Olympic......Jan. 20, Febr. 10, April 7
MAJESTIC Márc. 10, Márc. 31, Aprilis 21
A világ legnagyobb hajója.
HOMERIC April. 14, Május 5, Május 26.
A magyar kormány által engedélyezett hajóstársaságok.
Jó étel. Csukott szobák. Jutányos jegyek Amerikába utazó barátainak.
Felvilágositásért forduljon:
PASSENGER DEPARTMENT
SWETLAND BLDG. CLEVELAND, O.
1 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
(h s)

Telefonáljon a város bármely részéből
FRANK G. NUNN
TEMETÉS-RENDEZŐHÖZ.
3924 LORAIN AVENUE,
a Turn Hallal szemközt.
Union Ambulance. — Invalid kocsik.
Bell Lincoln 1714. — Cuy. Lorain 162

Forró szén hideg pénzért
Azonnali szállitás.
MILES AVE. COAL CO.
10223 Miles Av. & W. & L. E. Ry
Broadway 2778 Union 825
h s c v

KIS HIRDETÉSEK
ÁRSZABÁSA.

KERESTETÉS, MUNKÁT KERES, ELLÁTÁST NYER vagy KERES, BUTOROZOTT SZOBÁK, KIADÓ LAKÁSOK 20 szóig egyszeri közlése 60 cent, háromszori közlés $1.50; husz szón felül minden további szo közlésenkint 3 cent.

HÁZASSÁGI HIRDETÉS egyszeri közlés $1.00; háromszori közlés $2.75; husz szón felül minden szóért közlésenkint 5 cent.

LEVELEZÉS, ÜGYNÖKÖK KERESTETÉSE, MUNKÁT NYER, ELADÓ vagy BERBEADÓ FARMOK, HÁZ vagy ÜZLET VÉTELE ÉS ELADÁSA, ÜZLETI ALKALMAK, TÁRSAT KERES, 20 szóig egyszer $1.00, háromszor $2.75; 20 szón felül minden szó közlésenkint 5 cent.

Nagyobb betükből szedett hirdetésért a fenti arak kétszeresa számitandó. APRÓ HIRDETÉS ELŐRE FIZETENDŐ.

Csak egy téves közlésért felelünk.

Kisbirdetéseket felvesz a Szabadság főirodája: 700 Huron Road, Cleveland, O. Telefon: Main 3536, Central 1231.

A Szabadság fiókirodái:
6718 BUCKEYE ROAD.—Telefon: Princ. 2583-R. — Cedar 622
2609 LORAIN AVE. — Telefon: Lincoln 4932.

MUNKÁT NYER — FÉRFI.

KERESÜNK MINDEN magyar lakta vidéken ügyes egyleti szervezőket a Turán Egyesület részére. Alex Hada, 6209 Blackston Ave., Chicago, Ill. 4—9

Squeezer és Bench Moldérek
jó fizetéssel felvétetnek
Dunham Company
Berea, Ohio
A clevelandi Public Squarenél vegye a zöld villamost vagy érdeklődjön: 700 Huron Rd Cleveland, O. 5—7

FÉMFINISELŐK
keresteinek, kiknek elsőrendü gyakorlatuk van finom, minőségü aluminium badiknál.
THE WINTON CO.
Berea Rd Cleveland, Ohio
5 V 6

SAND BLASTER munkások, állandó munkára felvétetnek. Kitünő viszonyok. Ilyen munkáért a legnagyobb fizetést adjuk. Irjon, vagy jelentkezzék személyesen: W. N. Cunningham, Employment Mgr. Standard Sanitary Mfg. Co., New Brighton, Pa.
6 8 10 12 14 16 18 20 22 24

KÖSZÖRÜSÖK
felvétetnek.
Fairmount Tool & Forging Co.
10611 Quincy Ave.
V 6

ÜGYNÖKÖKET KERESÜNK dohány- és szivar eladásra heti fizetés vagy százalékra. Gyakorlat nem szükséges. Dolgozhat bármely városban vagy kis piéen. Felvilágositásért irjon az alanti cimre:
ATTILA CIGAR AND TOBACCO COMPANY
7056 W. Fort St., Detroit, Mich. (h p)

MUNKÁT NYER — NŐ.

KÉT LEÁNY felvétetik. Az egyik szakácsnénak, a másik szobaleánynak. Állandó munka, jó, magán családnál. Mosás és vasalás nincs. Jó fizetés. Cim: Mrs. M. Anathan, Steubenville, O. 3—8

FIATAL LEÁNY felvétetik, házimunkában segédkezni. Kis család. Jó otthon. Cedar villamost vegye Landerton Roadig. 2929 Derbyshire Rd. Fairmount 3554-M. Randolph 233-W. 5 V 6

ÜGYES MOSOGATÓNŐ Restaurantba azonnal felvétetik. Rice Restaurant, 11620 Buckeye Road, Cleveland, O. V 6 7

EDÉNYMOSÓ jó fizetéssel, állandó munkára felvétetik. Nappali munka. The Rice Restaurant, 11620 Buckeye Rd., Cleveland, O. 5, V. 6

JÓ LEÁNY házimunkára felvétetik. Jelentkezzen Silberger ügyvédnél, West 26th és Lorain Ave. sarok. Marshall patika felett. Cleveland, O. 5, V. 6

Leányok kerestetnek
18 éves vagy azon felüliek jó mesterség megtanulására, nagy pénzt kereshetnek. Tanulás ideje alatt is jól fizetünk. Jelentkezzen:
AMERICAN CIGAR CO.
922 Woodland Ave. 9-ik utca sarok
Cleveland, O.
áll. v.

ASSZONYOK ÉS LEÁNYOK uj rongy szortirozásra felvétetnek. Jelentkezzék személyesen. Stone Bros. & Sherwin Co., 1235 West 11th St., Cleveland, O. 4—5, V, 6—9

NŐK FELVÉTETNEK
The S. Silberman Co.
2530 E. 93rd St.
Cleveland, O.
V 6 7

MEGBIZHATÓ Nő szakácsnénak felvétetik és konyhamunkára. Angolul is beszéljen. Bizonyitvánnyal legyenek. Telefon: Montrose 1050, 1175 Murray Hill Ave., Pittsburgh, Pa. 6

KIADÓ LAKÁSOK.

3 SZOBÁS LAKÁS, konyha, fürdő, villany és gáz, kiadó. 2325 E. 125th St., Cleveland, O. 5, V. 6

BUTOROZOTT SZOBÁK.

BUTOROZOTT SZOBA tisztességes embernek, konyhával vagy anélkül kiadó. Megtekinthető bármely időben. 2273 W. 30th St. Monroe Ave. mellett, Cleveland, Ohio. 5, V. 6

KERESTETÉS.

BOZA JÁNOS barátomat, Borsodmegye miskolczi születését keresem. Kedves János bátyám, irjon öreg barátjának, ha felkérem ismeriseit is, szükségkedjék cimét megirni. Frank Szabó, Box 97, Wayland, Ky. 5—7

KERESEM feleségemet, Maxim Jánosnét szül. Dominyák Annát, Szabolcsmegye Nyirlugost illetőségü elvállás céljából. Kérem őt vagy a róla tudókat, tudassák velem cimét. John Maxim, 8089 Witt St., Detroit, Mich. 6—8

ELADÓ ÜZLETEK.

GYÓGYSZERTÁR nagy magyar lakósság közelében, ahol magyar orvos is ennek a gyógyszertárnak adja rendeléseit, eladó. Igen jó sarok. Előnyös bérletszerződés. Ára egy összegben $8.000, vagy leltári érték. $2,500 készpénz, többi havi törlesztésre. Komoly vizsgálat tárgyává tehető ezen ajánlat. American Drug Co, East Chicago, Ind. 4—6

A WEST SIDE legforgalmasabb helyen, a Turn Hall mellett, kimerültség miatt, egy igen jó forgalmu Grocery és Butcher üzlet eladó. Lease a leghosszabb időre. 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. V 6—7

ELADÓ HÁZAK.

Brooklyn Bargainok

Cottage Buerger Ave-n. Egy éves négy szoba, $1900. Lefizetés $400

Cottage Flowerdale Ave-n 4 szoba 1 éves, viz, gáz, villany. Ára $2300 lefizetés $500.

Flowerdale, egy családos ház, 6 szoba, 5 éves, fürdő, villany, furnace. Ára $3800, lefizetés $800.

Crestline Ave-n két családos ház, 6 szoba lent, 3 fent, villany. Ára $3000. Lefizetés $700.

Dorsey & Johnson
2904 Denison Ave. Cleveland, O.
Lincoln 3186.
5 V 6

ELADÓ FARMOK.

A CALIFORNIAI BUDAPEST IRÁSBAN ÉS KÉPEKBEN

Most jelent meg a második képes füzet, amely nemesak irásban, de képekben is bemutatja azt a nagyszerü budapesti magyar gazda telepet, amely napsugaras Californiában oly szép virágzásnak és fejlődésnek indult. Ezt a gyönyörü kiállitásu képes füzetet, mely diszére válik minden otthonnak, bárki megkaphatja dijtalanul, ha a cimét hozzánk beküldi.
HUNGARIAN COLONIZATION DEPT.
Budapest, Cal. P. O. Fontana, Cal.
h. p.

ELADÓ EGY 98 AKEROS FARM, 5 roomos házzal és melléképületekkel. 60 aker szén alatta. A bánya ki van nyitva. Sok gyümölcsfák és 2 és fél aker Strawberry A National Piketől csak fél mértföldnyire. Személyes vagy levélben információt ad:
Joan Kovach, First National Bank St. Clairsville, Ohio
6—8

ELADÓ TELKEK.

Ha van lotja és arra épiteni akar, mi kölcsönt szerzünk és adunk épületfát.
Alliance Lumber Co.
2533 East 89 St. Cleveland, O.
Telefon Cedar 779 Princ. 93-W
5—

ELADÓ BIRTOKOK MAGYARORSZÁGON.

NAGY SZELMECZIEK FIGYELMÉBE.
Stefan István hagyatékát képező birtok eladásra kerül. Érdeklődők különösen Nagy-Szelmecz Ungmegyeiek, forduljanak bövebb utasitásért
BARNOCZKY IMRÉHEZ
355 Bronson Street, Medina, Ohio
6—8

ELADÓ TÁRGYAK.

2 ERŐS CONTRACT LÓ eladó. 7614 Grand Ave., Cleveland, O. V 6

ELADÓ AUTOMOBILOK.

PACKARD
7 személyes nyitott 1917 Model
Most lett overhauolva és teljesen jó állapotban van. Itt van az alkalom, hogy egy jó kocsit vegyen olcsó pénzért.
Daniels-Cleveland Co.
2013 East 65th Street
Cleveland, O.
Tel. Randolph 2243
5 V 6 7

JOGI TANÁCS.

D. B. STONE Magyarul beszélő angol ügyvéd uj cime: 822 Leader-News Bldg. Superior and East 6th St. Iroda-telefon Main-7090. Cent. 1283. Lakás: Princeton 2318-L.

H. E. VARGA
ÜGYVÉD és JOGTANÁCSOS
541 Society for Savings Bank Bldg
Cleveland, O.
Tel. Central 299-W Main 2867

Iroda alapittatott 1904-ben
PAPP MIKLÓS
Ügyvéd és Jogtanácsos
1983 WEST 25th STREET,
CLEVELAND, O.
Telefonok:
Lincoln 2501 Cent. 2058-R

Kováchy M. Andor
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
637 Society for Savings Building,
CLEVELAND, O.
Telefon: Main 5833. — Central 1502-K.
Esteli iroda: 9107 Buckeye Road.
Irodai órák: 7 órától 8 óráig.

PITTSBURGHI MAGYAR ÜGYVÉD
ARTHUR J. ZEIGER ügyvéd és Közjegyző
(Beszél magyarul)
Room 14, George Building
436 Fourth Avenue. Pittsburgh, Pa
áll

W H SCHWARTZ Első magyar ügyvéd és hites közjegyző
Ohio államban, 512 Society for Savings épületében, Cleveland, O.
Telefon: Cuyahoga, Central 3350-R., Bell: Main 5720.
Vasárnap délelőtt csak 10—11 óráig az irodában.
Lakás: 10321 ASHBURY AVENUE.
Bell telefon: Cedar 294.

CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD
Gottlieb Lajos hites ügyvéd és Jogtanácsos.
Elvállal mindennemü közváltó- és büntető ügyekben. — Órák: naponta este 6-ig. — Szerdán délután 5-ig. Vasárnap délelőtt 10—12-ig. 1572 N. Halsted Street, az emeleten. — Telefon: Diversey 8134.

Dr. Pessenlehner Antal
az óhazában, Angliában és Amerikában végzett hites ügyvéd és jogtanácsos
Room 415 Opera House Block,
BROADWAY LORAIN, OHIO
Telefon 2055
m m

HERMAN MALING
Német-magyar ügyvéd és nyilvános közjegyző
A törvény minden ágában gyakorlott. — Tanács ingyen.
127 N. DEARBORN STREET
Room 511 Chicago, Ill.
Telefon: Dearborn 6096. (n)

FISCHER A.
magyar-német ügyvéd és jogtanácsos
Szoba szám 211
163 Washington St., Chicago, Ill.
Telefon: State 7318
Este lakásán található 6-tól 8:30-ig
546 W. NORTH AVE.
Telefon: Diversey 3160
105, 2, 3, 6, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 20, 21 24

OKTATÁS.

KÖNYVEN MEGTANULHAT ANGOLUL
BESZÉLNI 15 PERC ALATT
naponta. Kitünő eredmény már egy pár lecke után is. Sikerről irásban kezeskedünk.
UNIVERSAL INSTITUTE (31) 235 W. 106 New York
Kérjen azonnal felvilágositást. hsp.

VEGYES.

FELTALÁLÓK!
Ha van találmánya, vagy ha dolgozik egyen, irjon azonnal nekünk és mi elküldjük uj **Magyar Könyvünket és egy Feltaláló Igazolványt,** melylyel teljes biztonságban közölheti találmányát.
Szakavatott tanácscsal mindig szolgalunk és ha elküldi találmánya egyszerü rajzát, vagy mintáját, a hogyan azt önmaga el tudja készíteni, **magyar leirással,** akkor nyomban megvizsgáljuk annak szabadalmazható voltát. Munkánk pontos és lelkiismeretes. Feltételeink kedvezők. Cim:
VICTOR J. EVANS & CO.
VICTOR BUILDING A,
WASHINGTON, D. C.
hc—4ll

Dr. SHEIBER LEÓ
Budapesten végzett magyar orvos.
Irodája BRIDGEPORTON van, a 1635 FAIRFIELD AVENUE alatt.
Phone: BARNUM 6026.
Irodai órák d. e. 11-12-ig, d. u. 3—4-ig; este 7—8-ig. Vas 11—1-ig.
ho

Detroiti magyar orvos
DR. L. H. HERBERT
v. hazai ezredorvos
8005 West Jefferson Ave.
Detroit, Mich.

SZABADALMAKAT KIDOLGOZ
patentiroztat és értékesit az Egyesult Államok Szabadalmi Hivatalában bejegyzett ügyvivő, mérnök. Saját érdekében kérje ingyenes, megbizható tanácsadásomat. A budapesti állami Technologián a gépészet volt szaktanára.
WITTAL GYULA
132 NASSAU ST., NEW YORK.
(h c)

Gallowich Mihály
Chicagoi magyar szabó
nagy raktár kitünő minőségü divatos posztóból. Elsőrangu szabás Irjon, vagy jöjjön személyesen.
Telefon: Graceland 8770.
1806 Irving Park Blvd. Chicago, Ill. h c

KIRÁLY ERNŐTŐL
és más müvészektől ezer remek BESZÉLŐGÉP LEMEZ érkezett Budapestről. Kérjen jegyzéket. Beszélőgépek olcsó árban.
L. FAZEKAS
1463 First Ave., NEW YORK.

hszp—4ll

Grand 417 Delmar 49
GEO. KRIEGSHAUSER
Temetkezési Intézete
4102-4 MANCHESTER AVE.,
ST. LOUIS, MO.
h s p

Készitői és importálói a
Legjobb harmonikáknak

a világon olcsóbb áron mint bárhol, mint a háboru előtt.
10 éves jótállás. Használati könyv vevőknek ingyen. Irjon angolul felvilágositásért és ingyen katalogusért.
RUATTA SERENELLI ACCORDEON MFG. CO.
817 Blue Island Ave.,
Chicago, Ill.
305, 4, 6, 10, 12, 16, 18, 22, 24

A CSALÁDI ÉLET GYÖNYÖREI.

A kéregető.

EGY ÉV A BUDAPESTI RENDŐRSÉG ÉLETÉBEN

Érdekes adatok a székesfővárosi rendőrség müködéséről.

BUDAPEST, dec. 12. (A Világ tudósitása.) — Most jelent meg a budapesti m. kir. államrendőrség Kék könyve, amelyben 1921. évi müködéséről számol be.

Az évkönyvből kiderül, hogy a szorosan vett Budapest népességi száma tulhalad ja a kilencszázkilencvenkilenc ezret, azonban Ujpest, Rákospalota, Kispest, Erzsébetfalva és Csepel pestvidéki községek lakosaival a budapesti rendőrség területének lakossága tulhaladja az egymilliókétszázezer lélekszámot. Ezzel szemben a rendőrszemélyzet rendszeresitett létszáma 4500 főnyi legénységet ir elő, valójában azonban az őrszemélyzet tényleges létszáma 1921. évben mindössze 2609 volt, tehát minden 450 lakosra egy rendőr jutott.

A fogalmazói karban működik 7 főkapitányhelyettes, 34 rendőrfőtanácsos, 55 rendőrtanácsos, 71 kapitány, 9 fogalmazó és 45 segédfogalmazó. A legénység élén van 4 rendőrfőparancsnok, 15 rendőrfőfelügyelő és 34 rendőrfelügyelő. A bünügyi osztályban dolgozik 66 detektivfőfelügyelő, 98 detektivfelügyelő és 489 detektiv.

Az évkönyv szerint Budapest rendje és biztonsága ma is teljesen kielégitő. A nivó nem sülyedt le, sőt a békeparitás kereteit ujra elérte, amiben nagy része van az egész rendőrségnek. A könyv itt megemlékezik a kerékpárosztály felállitásáról, amellyel az őrszemszolgálat hiányos ellátását ellensulyozzák.

A jelentés megállapitja, hogy a fegyelmi uton megtorlandó cselekmények száma megnövekedett. "Ennek egyik oka a létért való küzdelem és az anyagi gondok." A háboru előtt a főkapitányságon egy tisztviselő intézte a fegyelmi ügyeket, a kommunizmus óta pedig az elnöki osztály kebelében külön fegyelmi alosztály müködik hat tisztviselővel és megfelelő számu kezelőszemélyzettel.

A bünügyi osztály müködéséről szóló fejezetet a következő sorok vezetik be: "Az 1921. év a konszolidáció jegyében folyt le. A bünözés terén a vonatkozó statisztikai adatok összességéből éppen ugy, mint a részletekből határozottan javulás állapitható meg." Néhány sorral tovább azonban már azt olvassuk, hogy "a bünözés lecsökkenése és a rendőri müködés eredményessége kétségtelenül jelzik, hogy a konszolidáció megindult az elmult évben, de még messze van a teljességtől, ami természetes is." Ebben az esztendőben történt ugyanis a gyilkos bombamerenylet, a titokzatos bombarobbanások, a választási atrocitások és az ölombotos éjszakai igazoltatások a forgalmas körutakon. Az évkönyv fenti sorai kétségtelenül erre vonatkoznak.

Az elmult évben feltünően szaporodtak az intellektuális bünesetek. A szertelen tözsdejáték és valutázás napról-napra szedte az áldozatait. A kisiparostól és kereskedőtől a magasrangu hivatalnokig mindenki hirtelen akart meggadagodni. A pénzszerzés mohó vágya magyarázza meg a sikkasztások és csalások nagy számát.

A bünügyi osztályon 186.291 ügydarabot iktattak. Egy év alatt 104.804 személyt jelentettek föl és közülök a rendőrség 83.077 személyt nyomozott ki. "Vallás szerint volt 32.310 róm. kath., 5281 református, 3346 ág. ev., 540 unitárius, 1483 gör. kath., 1191 keleti, 81 baptista és 38.998 zsidó. Az összes kinyomozott tetteseknek 46.9%-át zsidók teszik ki." A jelentés ezután még megállapitja, hogy a büncselekmények által okozott kár végösszege elérte az 572 millió koronát, ebből azon ban 319 millió megtérült.

Politikai büncselekmények terén az 1921. év sem hozott javulást. Kommunista szervezkedők minden eseményt kihasználtak céljukra. "Érezték, tudták, hogy politikai lelkesedésből nem igen lesznek egyesek a segitségükre, ezért mindenütt alattomban dolgoztak, minden egyes embert lepénzelve. A szervezkedés titkos volt és földalatti szervezkedésnek is nevezték." A kommunista agitáció 1921-ben sem szünt meg és azt leginkább az Oroszországból h a zaérkező hadifoglyok irányitották.

Budapesten egyik évről a másikra 64 százalékkal csökkent az ember élete ellen elkövetett büncselekmények száma.

A közlekedési balesetek száma 1371 volt. A villamos elgázolt 107, a vonat 15, automobil 39 és egyéb jármü 9 embert. Különösen feltünő az automobilelgázolások számának emelkedése.

Az öngyilkosságok statisztikája állandó számot mutat. 1920-ban 346, 1921-ben 349 öngyilkosságot követtek el.

A főkapitányságon 54.003 ügydarab került feldolgozásra intellektuális büncselekmények kapcsán. Különösen szokatlan volt, hogy a nagyobb bünceselekményeket bünügyszövetkezetek követték el és az egyes esetek olyan nagymérvüek voltak, hogy a köztudatban különféle panamák cime alatt kelt szárnyra a hirük. Ilyen volt a kiviteli panama, fa-panama, telefon-panama stb. A panamázásokat a rendőri jelentés a mohó pénzszerzés vágyával magyarázza meg, lélektanilag pedig azzal, hogy kis fizetést kapnak és nagy pénzeket, milliókat kezelnek tisztviselők, akik nem tudnak beletörődni abba, hogy gazdaságilag mélyen kulturnivójuk alatt nyomorogjanak. A mai drágaság mellett megszédülnek és más pénzéhez nyulnak.

A jelentés hosszasabban foglalkozik az egyes panamákkal és Megvesztegetés alcimmel hat sort szentel a hirhedté vált kiviteli panamának, amelynek központjában tudvalevőleg Eskütt Lajos állott. Esküttről ugy emlékszik meg, mint a földmüvelési miniszterium egyik eltántorodott alkalmazottjáról, aki jóformán egységáron szállitotta a kiviteli engedélyeket. Ez ügyben 25 egyént tartóztattak le. "Kereskedelmi életünk korrupt voltát — folytatja azután a jelentés — a mozgóképengedélyekkel kapcsolatos megvesztegetési sorozat jellemzi. 8—10 mozgóképkölcsönzővállalat vesztegette meg a mozgókép vizsgálóbizottság egyik alantas alkalmazottját, rábirván ezzel a szegény, gyengekarakterü kishivatalnokot arra, hogy a közokirathamisitásoknak egész légióját kövesse el."

Szokatlan nagyarányu emelkedést mutat a pénzhamisitásoknak száma. Amig 1920-ban 270 esetben történt pénzhamisitás, addig 1921-ben 2211 esetben indult meg a rendőri nyomozás.

SEGÉLYT KÉRNEK A PUSZTULÓ TEMPLOM KITATAROZÁSÁRA.

A Torontálmegye Tóba község hivek figyelmébe.

DETROIT, Mich. — Rákosi János, a tóbai hitközség plebánosa irt levelet Budai István volt józsivü Amerikába szakadt hivének cimére: Stephen Budai, 3425 Waterloo st., Detroit, Mich., melyben elpanaszolja, hogy a hitközség temploma nagyobb költséget igénylő tatarozásra szorul, s ha az késedelem nélkül el nem készittetik, a hatóság a templom bezáratásával fenyegette meg a hitközséget. Különösen a tetőzet kijavitása sürgős, mert beszakadástól kell tartani, a mi annak egész berendezését veszélyezteti. Ezért arra kérte fel Budai Istvánt, gyüjtene a jó emberek közt szülőfalujának templomára s kérné fel erre, a többi tóbai hittestvéreit s, akik bizonyára buzgó és áldozatkész szivvel emléknek vissza szüleik, testvéreik s egykor saját szép templomukra.

Az adományok elküldhetők lehetőleg bank utján a plebános cimére közvetlenül, de azokat készségel továbbitja Budai István is, ha azokat a cimére hozzá küldik.

ÉLETMENTŐ
Ezen kiválóan érdekes és tanulságos könyv mindkét nem általi, akár fiatal, akár öreg, figyelemmel olvasandó. Nagy fontosságnak bir ugy házasulandók, mint szülte olyanokra, kik boldogtalan házasságban élnek. Részletesen foglalkozik minden férfi és női idegygengeséggel, vér, bőr és krónikus bajokkal, leirja az emlékező gyengeség okait: egyáltalán elsősorol minden előforduló betegséget s annak mikénti gyógyitását. Az Eskör (Epilepsia) betegségnek valamint gyógyitásának több lap van szentelve. Ára bélyegekben 15 cent, ajánlva 25 cent. Kiadva a
Német Gyógyintézet
által
684 UNION AVE., NEW YORK.
A kuruzslás megszüntása céljából. Bejegyezve 1860-ban, összhangban a kongresszusi törvényekkel. hsp

32
INGYEN
Találmányokról és patentokról fel világositó magyar könyvecskéket kivánatra ingyen küldjük. — Irjon érte magyarul.
32 ÉV ÓTA ISMERETES A. M. WILSON NEVE.
Találmányok szabadalmaztatása és szabadalmak eladási ügyében irjon megbizható szabadalmi ügyvédekhez, csakis Washingtonba. CIMÜNK:
A. M. WILSON, Inc.
310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C.
h. s. c. p.

— 302 —

legalább gyönge visszhangja lehet tuláradó érzésekkel telt szivemnek. Neheztelése jól esik, bájosnak találom, mert azt bizonyitja, hogy gondolt rám. — Nem merem kimondani, hogy várt is talán. Késedelmem és különös öltözetem okát akarja tudni? Azonnal megmondom és remélem, hogy el is nyerem érte bocsánatát. Uj foglalkozást kerestem magamnak.

— Uj foglalkozást! Ne tréfáljon ilyen dolgokkal, Maximilien; vagy annyira bizik jövendő boldogságunkban, hogy mulatságra veszi az effélét?

— Isten mentsen, hogy olyasmivel üzzek tréfát, ami több nekem életemnél; hanem már egyhányszor szinte kilelt a hideg arra a gondolatra, hogy az egész francia hadseregre szégyent hoznék, ha netalán meglepnének éppen abban a pillanatban, mikor a falon átvetem magamat s tolvajként szöktatnának ki az igazságszolgáltatásnak. Nem is csoda, ha szeget üt a fejébe annak, aki meglát ezen az elhagyott helyen, mert hiszen nem sok keresnivalója lehet egy spahi kapitánynak itt, hol még egy icipici megvivandó bástyácska sincsen; igy hát elhatároztam, hogy kertészkedni fogok s aszerint öltözködtem már ezuttal is.

— Milyen gyermekes bohóság!

— Sőt ellenkezőleg, ugy gondolom, hogy a legokosabb dolog, amit életemben valaha cselekedtem, mert zavartalan nyugalmunkat biztositja.

— Fejtse ki bővebben.

— Egész egyszerüen elmentem a telek gazdájához, kinek az előbbi haszonbérlőkkel kötött szerződése már lejárt és én vagyok az uj bérlő. Ez a sok lucerna mind, mind az én tulajdonom, kedves Valentine s szabadságomban áll összeütni benne valami kalyibát, hogy husz lépésnyire éljek ezentul öntől. Talán fel sem tudja fogni az én nagy boldogságomat. Vagy nem megfizethetetlen dolog ez, Valentine? Bizonnyal. És lássa, ez a mérhetetlen boldogság, amelyért tiz esztendőt adtam volna életemből, alig került — nem találja ki? — ötszáz frank-

— 303 —

ba évenkint, mit nem. Igy hát nincs Itthon vagyok és e rát a falhoz, anélkü na benne, hogy mi kiáltanom nem lek mennyire szeretem a gyönyörü szó egy kás napszámos ajk

Valentine csakhamar r azután csakhamar n ha valami irigy b előtt a ragyogó na garaival ugy elkáp

— Szabadok le után Maximilien, hogy vissza fogunk pen az veszit majd nagyon megörültünk.

— És szemeim ismeretségünk első tam, hogy életem Mi keltett önben ugy-e? Egyszer em rik és érzi, hogy v lem előtt áll, habo is hódolattal fölaj minden más egyéb hogy boldogan sz most mondja, alk egyetlen mozdulat azok közé sorozott volnának megha Epinayhoz kényszer dik e házasságho meg fog történni. nyékban, nem a m viselés mentőgond gem s nem tiltko önnek azt az édes szót és kérem is, hogy ismételje,